

Praktiniai viešųjų pirkimų vykdymo patarimai

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Struktūrinių ir investicijų fondų valdymo sistemų programa

Pirkimų priežiūros skyrius

Vyresnioji teisininkė

Karolina Marija Telyčėnaitė – Kacvinskė

Pažeidimų prevencijos skyrius

Vyresnioji teisininkė

Iveta Slaboševičiūtė

Turinys

Numatoma vertė, pirkimų ribos

Techninė specifikacija ir pirkimo skaidymas

Kvalifikacijos reikalavimai

Pasiūlymo vertinimo kriterijai

Kiti pirkimo sąlygų reikalavimai

Sutarties įgyvendinimas

Sutarties keitimo atvejai

Pirkimų vertės ribos

Ribos klasikinė PO nuo 2020-01-01

Tarptautiniai pirkimai:

- **≥ 139 000** Eur – prekės ir paslaugos (kai perka įstaigos įrašytos į centrinio valstybinio administravimo sistemai priklausančių PO sąrašą)
- **≥ 214 000** Eur – prekės ir paslaugos (PO neįrašytoms į sąrašą)
- **≥ 5 350 000** Eur – darbai

- **≥ 750 000 Eur** – kai perkamos 2 priede nurodytos socialinės ir kt. specialiosios paslaugos

Direktyva 2014/24/ES

- Nustato EK kas du metus
- Paskelbta oficialiam leidinyje ir CVPIS
- Skelbta: 2020.01.01

Supaprastinti pirkimai:

- **< 139 000** Eur – prekės ir paslaugos
- **< 214 000** Eur – prekės ir paslaugos
- **< 5 350 000** Eur – darbai

- **< 750 000** Eur – kai perkamos 2 priede nurodytos socialinės ir kt. specialiosios paslaugos

VPĮ 4 str. 2 d.
Priklauso nuo
tarptautinės pirkimo
vertės ribos

Mažos vertės pirkimai:

- **< 58 000** Eur – prekės ir paslaugos
- **< 145 000** Eur – darbai

VPĮ 4 str. 3 d.

Nustatytos konkrečios
vertės

Ribos komunalinis PS nuo 2020-01-01

Tarptautiniai pirkimai:

- $\geq 428\ 000$ Eur – Kai perkamos prekės ar paslaugos arba vykdomas projekto konkursas.
- $\geq 1\ 000\ 000$ Eur – Kai perkamos Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 4 priede numatytos socialinės ir kitos specialiosios paslaugos.
- $\geq 5\ 350\ 000$ Eur – darbai

Direktyva 2014/24/ES

- Nustato EK kas du metus
- Paskelbta oficialiam leidinyje ir CVPIS
- Skelbta: 2020.01.01

Supaprastinti pirkimai:

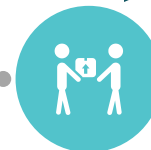
- $< 428\ 000$ Eur – Kai perkamos prekės ar paslaugos arba vykdomas projekto konkursas.
- $< 1\ 000\ 000$ Eur – Kai perkamos Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 4 priede numatytos socialinės ir kitos specialiosios paslaugos.
- $< 5\ 350\ 000$ Eur – darbai

PĮ 12 str. 2 d.
Priklauso nuo
tarptautinės pirkimo
vertės ribos

Mažos vertės pirkimai:

- $< 58\ 000$ Eur – prekės ir paslaugos
- $< 145\ 000$ Eur – darbai

PĮ 12 str. 3 d.

Nustatytos konkrečios
vertės

Kaip apskaičiuojama numatoma pirkimo vertė ?

Numatoma pirkimo vertė

VPJ 5 str.

➤ **Skaičiuojama:**

- imant **visas** mokėtinas sumas be PVM, į ją **įtraukiant** visas pirkimo sutarčių **pasirinkimo** ir **atnaujinimo** galimybes, kurios **turi būti aiškiai** numatytos pirkimo dokumentuose.
- Kai perkančioji organizacija numato **prizus ir (arba) kitas išmokas** kandidatams ar dalyviams, apskaičiuodama numatomą pirkimo vertę, ji **turi į tai** atsižvelgti.

Numatomos viešojo pirkimo ir pirkimo vertės skaičiavimo metodika

Atnaujinimo galimybė

pirkimo dokumentuose numatoma **galimybė** atlikti **atskirą pirkimą** dėl darbų ar to paties tipo prekių ar paslaugų, sudarant **naują pirkimo sutartį**

Pasirinkimo galimybė

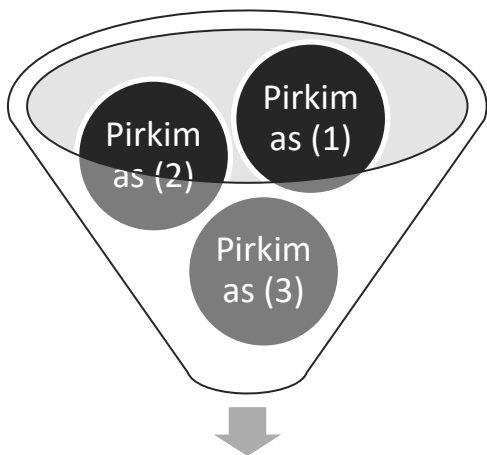

pirkimo dokumentuose ir pirkimo sutartyje numatyta **galimybė pagal tą pačią pirkimo sutartį** įsigyti papildomų prekių, paslaugų ar darbų, kurių poreikis **gali atsirasti** dėl prekių tiekimo, paslaugų teikimo, darbų atlikimo **termino pratęsimo, perkamų kiekių, apimčių, objekto pakeitimo**

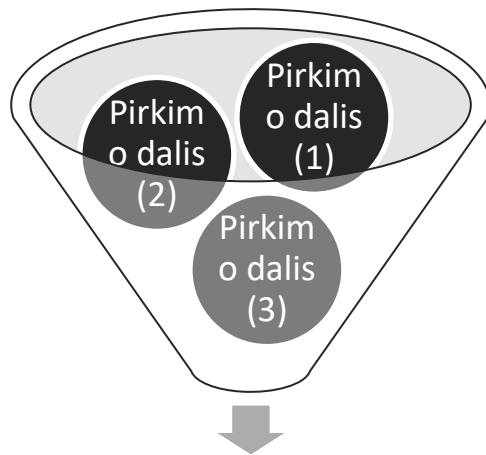
Numatoma pirkimo vertė

VPĮ 5 str.

- Jeigu darbai ar to paties tipo prekės ir paslaugos **gali būti** perkami sudarant atskiras pirkimo sutartis ar preliminariąsias sutartis **atskiroms pirkimo dalims** (neatsižvelgiant į tai, ar vienu pirkimu skaidant į dalis ar keliais pirkimais), tai apskaičiuojant numatomą pirkimo vertę **atsižvelgiama į visas tokias pirkimo dalis.**

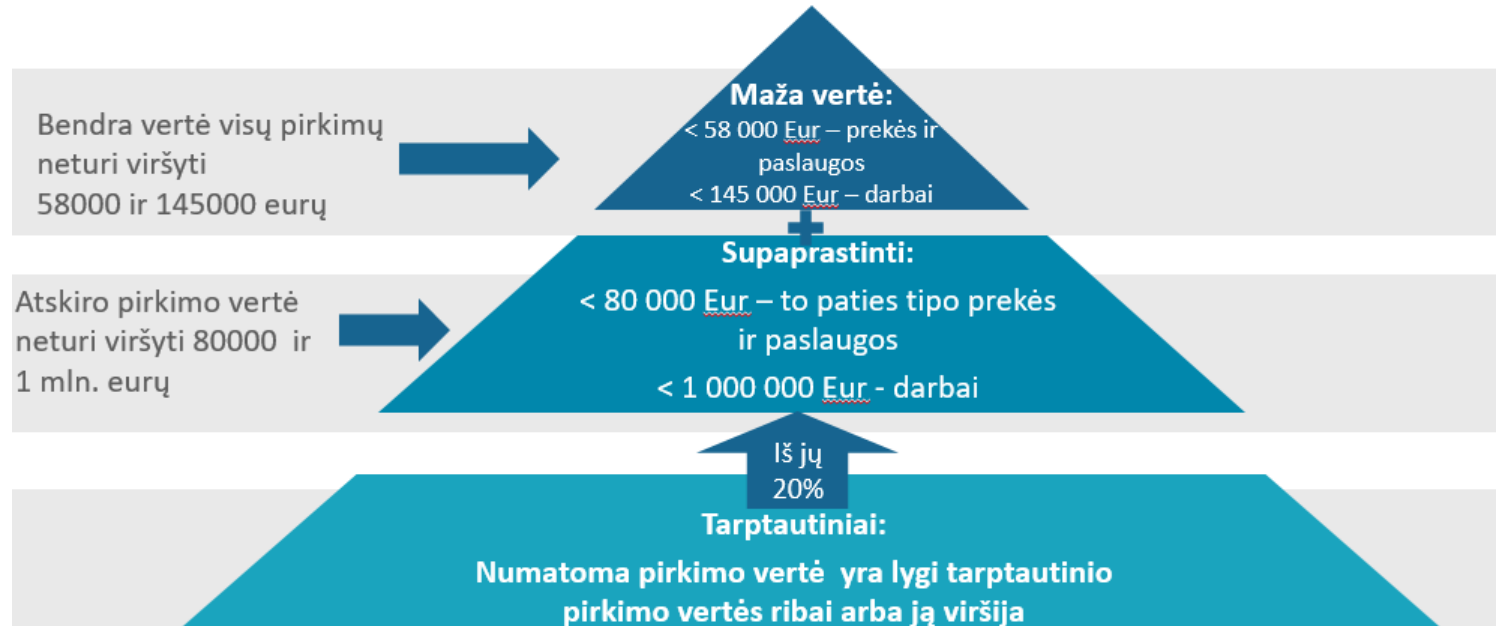
Numatoma pirkimo vertė

Numatoma pirkimo vertė

Pirkimo vertės ribos

Kaip skaičiuoti pirkimo vertę?

PREKĖS

Sumuojami pirkimai dėl reguliarių to paties tipo prekių per einamuosius finansinius metus (vertinami pirmi trys arba penki BVPŽ skaičiai)

PASLAUGOS

Sumuojami pirkimai dėl reguliarių to paties tipo paslaugų per einamuosius finansinius metus (vertinami pirmi trys BVPŽ skaičiai)

DARBAI

Pagal tą patį statinio projektą. Kai nėra projekto- identiški ar panašūs darbai objekte per 1 finansinius metus

Išimtyys (1)

Tarptautinė vertė

Atskiros dalys supaprastintais pirkimais, kai:

- Kiekviena mažesnė kaip:
  - 80 000 Eur – prekėms ir paslaugoms
  - 1 000 000 Eur – darbams

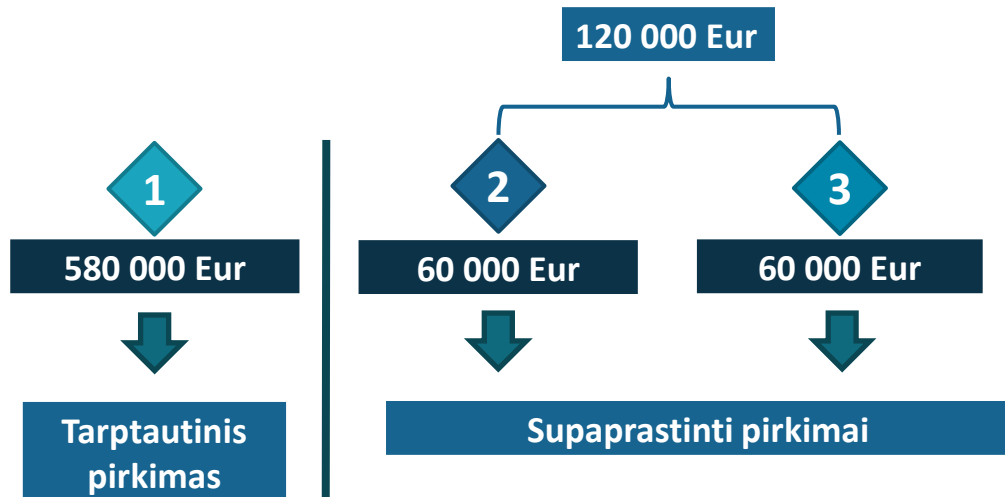
IR

- Bendra tokių dalių vertė ne daugiau 20% tarptautinės vertės

Pvz.

Planuojama įsigyti **to paties tipo** prekių už 700 000 Eur ir skaidoma į tris atskirus pirkimus:

1. 20% - $700\,000 \cdot 0,2 = 140\,000$ Eur
2. Ta kuri neviršija 80 000 Eur

Išimtyys (2)

Pirkimo vertė yra lygi arba viršija mažos vertės pirkimo ribą

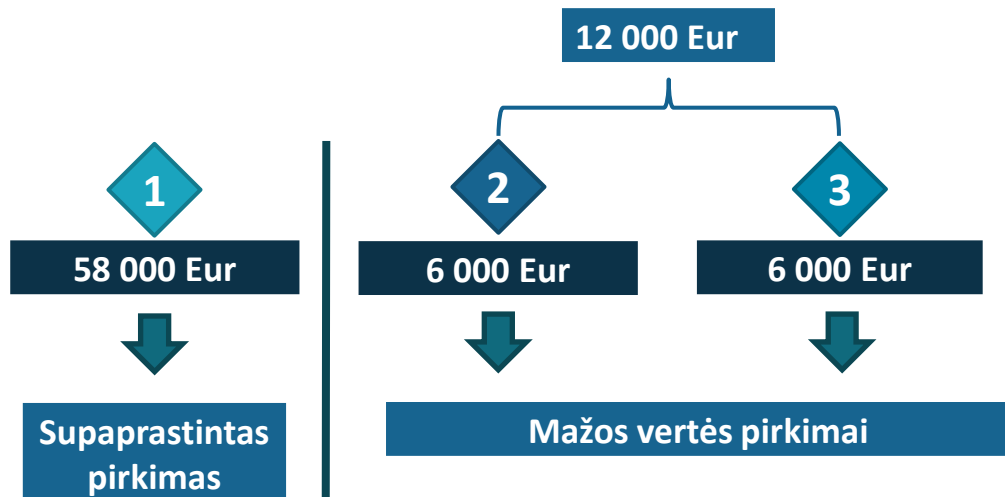
Atskiros dalys mažos vertės pirkimais, kai:

- Bendra visų dalių vertė mažesnė kaip:
  - 58 000 Eur – prekėms ir paslaugoms
  - 145 000 Eur – darbams

Pvz.

Planuojama įsigyti **to paties tipo** prekių už 70 000 Eur ir skaidoma į tris atskirus pirkimus:

1. Ta kuri neviršija 58 000 Eur

Išimtyys (3)

Tarptautinė vertė

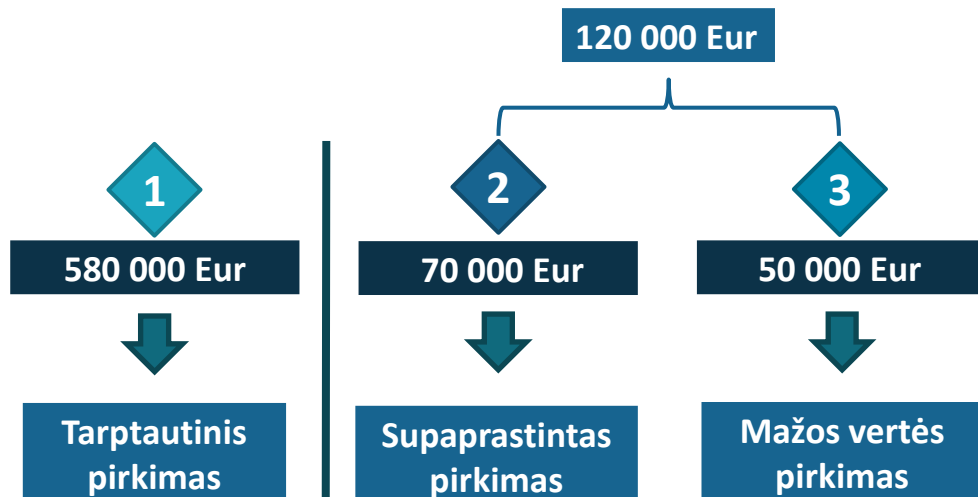

Bendra mažos vertės ir supaprastintų pirkimų vertė:
- **ne daugiau kaip 20%** tarptautinės vertės

Pvz.

Planuojama įsigyti **to paties tipo** prekių už 700 000 Eur ir skaidoma į tris atskirus pirkimus:

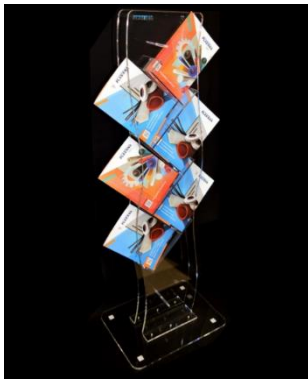
1. 20% - $700\,000 \cdot 0,2 = 140\,000$ Eur
2. Tenkinamos minėtos išimtyys

To paties tipo prekės

Skaičiuojama pagal pirmus 3 BVPŽ kodus, išskyrus (bent viena sąlyga):

- prekių pirmi penki BVPŽ skaitmeninio kodo skaitmenys skiriasi ir prekės nėra skirtos identiškam ar panašiam naudojimui
- tokių prekių savo asortimente įprastai neturi vienas tiekėjas (atsižvelgiama į tiekėjo specializaciją ir suinteresuotumą atitinkamoje veikloje)

Žurnalų stovas (30191120-1)

Kredito kortelės (30161000-5)

To paties tipo paslaugos

Skačiuojama pagal pirmus 3 BVPŽ kodus, išskyrus (bent viena sąlyga):

- paslaugų teikimo sritis nėra identiška ar panaši
- tokių paslaugų įprastai neteikia vienas tiekėjas (atsižvelgiama į tiekėjo specializaciją ir suinteresuotumą atitinkamoje veikloje)

Medicinos įrangos remontas (50421000-2)

Laikrodžių remontas (50432000-2)

To paties statinio darbai

DARBAI

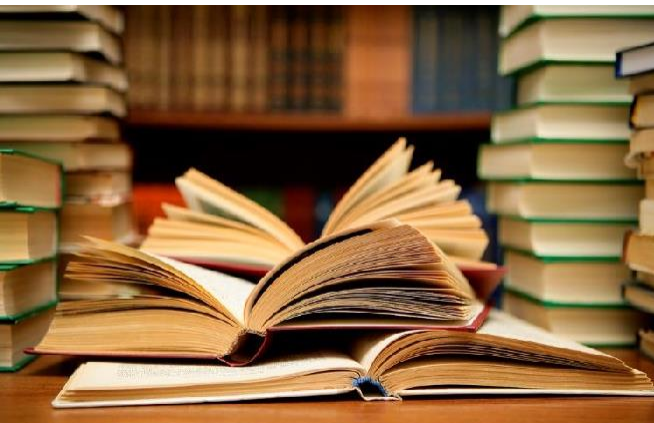
Sumuojami darbai,
kurie **kaip statybų
rezultatas atlieka**
vieną ūkinę ar
techninę funkciją

Laikoma, kad darbai kartu kaip statybos ir (arba) inžinerinės veiklos, kaip visumos, rezultatas savarankiškai atlieka vieną ūkinę ar techninę funkciją, kai yra **bent vienas iš šių atvejų**:

- jeigu darbai ir (arba) inžinerinė veikla atliekami pagal **vieną statinio projektą ar parengtą techninę specifikaciją tam statiniui.**
- Jeigu statinio **projektas neturi būti rengiamas**, tačiau pirkimo sutartys sudaromos **dėl identiškų ar panašių** to paties statinio statybos darbų. Identiškais ar panašiais laikomi tokie darbai, kurie priklauso **tai pačiai veiklos klasei**, nurodytai VPĮ 1 priede

Kokias problemas pastebime dažniausiai?

- ✓ Rinkos analizės neatlikimas
- ✓ Siekis lengvesnėmis sąlygomis vykdyti pirkimą

Pavyzdys

Pažeidimas dėl pirkimo vertės

Projekto pirkimų plane minkštų ir kietų baldų pirkimai buvo suplanuoti įsigyti atskirais mažos vertės pirkimais, tačiau Perkančioji organizacija įvykdė vieną mažos vertės (skelbiamos apklausos būdu) pirkimą, kuris buvo skaidomas į dvi Pirkimo dalis.

Atskiri mažos vertės pirkimai buvo suplanuoti dėl to, kad Perkančioji organizacija kietus baldus priskyrė BVPŽ 391 kodui (Baldai), o minkštus baldus – BVPŽ 395 kodui (Tekstilės gaminiai).

Įvertinus pirkimo dokumentus, baldų su karkasu vertė sudaro 43.965,40 Eur be PVM, kai bendra Minkštų baldų sutarties vertė yra 56.960,00 Eur be PVM (t. y. 77 proc. visos Minkštų baldų sutarties vertės).

Skelbime apie pirkimą nurodyta pagrindinis BVPŽ kodą – 39100000 – Baldai.

Paminėtina, kad Kietų baldų sutarties vertė yra 52.390,00 Eur be PVM.

Išvada

Perkančioji organizacija nepagrįstai Projekto pirkimų plane buvo numčiusi atlikti du atskirus mažos vertės pirkimus, nes didžioji dalis šiais pirkimais perkamų prekių priklausė 391 BVPŽ kodui, o atsižvelgiant į sudarytų Pirkimo sutarčių vertes, pirkimo sutarčių vertė viršijo mažos vertės pirkimo ribą.

Pažeista: VPĮ 17 str. 1 d. nustatyti skaidrumo ir lygiateisiškumo principai bei VPĮ 5 str. 3 ir 7 d. nurodyti verčių skaičiavimo reikalavimai.

Pavyzdys

Pažeidimas dėl pirkimo vertės

Perkančiosios organizacijos Plane numatyta, jog Mokymo programų parengimo paslaugos buvo suskaidytos į 2 atskirus pirkimus, naudojant tą patį BVPŽ kodą – 92312210-6 (*Autorių teikiamos paslaugos*). Kiekvienam pirkimui nustatyta vienoda pirkimo vertė - po 7.800,00 Eur. Abu pirkimai vykdant juos neskelbiamos apklausos būdu buvo atlikti tuo pačiu laikotarpiu. Paslaugos buvo vienodo pobūdžio, t. y. vienaarūšės (homogeniškos).

Išvada.

Vadovaujantis Verčių skaičiavimo metodika, taip pat atsižvelgiant į pirkimų įvykdymo datas, šias paslaugas buvo būtina jungti ir vykdyti vieną pirkimą, išskaidant į 2 atskiras objekto dalis, nustatant kiekvienai atskirai objekto daliai atitinkamus reikalavimus.

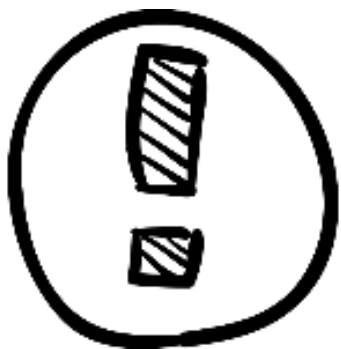
Perkančioji organizacija, nepagrįstai išskaidžiusi du vienaarūšius (homogeniškus) tam pačiam BVPŽ kodui priklausančius Pirkimo objektus į atskirus neskelbiamus pirkimus, sudarė galimybę pateikti pasiūlymą tik konkrečiam tiekėjui, taip apribodama kitų tiekėjų galimybę konkuruoti dėl Pirkimo, vykdant jį skelbiamos apklausos būdu.

Pažeista: VPĮ 17 str. 1 d. įtvirtinti skaidrumo, nediskriminavimo ir lygiateisiškumo principai, Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo 6 p. principai, VPĮ 17 str. 3 d. ir Aprašo 7 p. nustatyti reikalavimai dirbtinai neriboti konkurencijos.

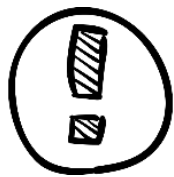

Techninė specifikacija

Poreikių formulavimas

Techninė specifikacija – tai?

- kokybės lygis,
- poveikio aplinkai ir klimatui rodikliai,
- tinkamumo visiems naudotojams reikalavimai (taip pat galimybės naudotis neįgaliesiems) ir jų atitikties įvertinimas,
- eksploatacinės ypatybės,
- produkto vartojimas (naudojimas),
- saugumo reikalavimai
- duomenys, apimantys produkto reikalavimus:
  - pavadinimas, kuriuo produktas parduodamas,
  - terminija,
  - simboliai,
  - bandymai ir bandymų metodai,
  - pakavimas,
  - žymėjimas ir ženklavimas,
  - vartojimo (naudojimo) instrukcijos,
  - gamybos procesai ir metodai

VPĮ 2 str. 34 d.

Techninė specifikacija - perkant prekes ar paslaugas – PD nustatyti produktui ar paslaugai apibūdinti reikalingi duomenys.

bet kuriuo prekės ar paslaugos gyvavimo ciklo etapu,
taip pat atitikties įvertinimo tvarka.

Formuluojant TS rekomenduojama

VPĮ 35 str. 4 d.

Perkančioji organizacija pirkimo dokumentus rengia vadovaudamasi šio įstatymo nuostatomis. Pirkimo dokumentai turi būti tikslūs, aiškūs, be dviprasmybių, kad tiekėjai galėtų pateikti pasiūlymus, o perkančioji organizacija – nupirkti tai, ko reikia.

VPĮ 37 str. 3 d.

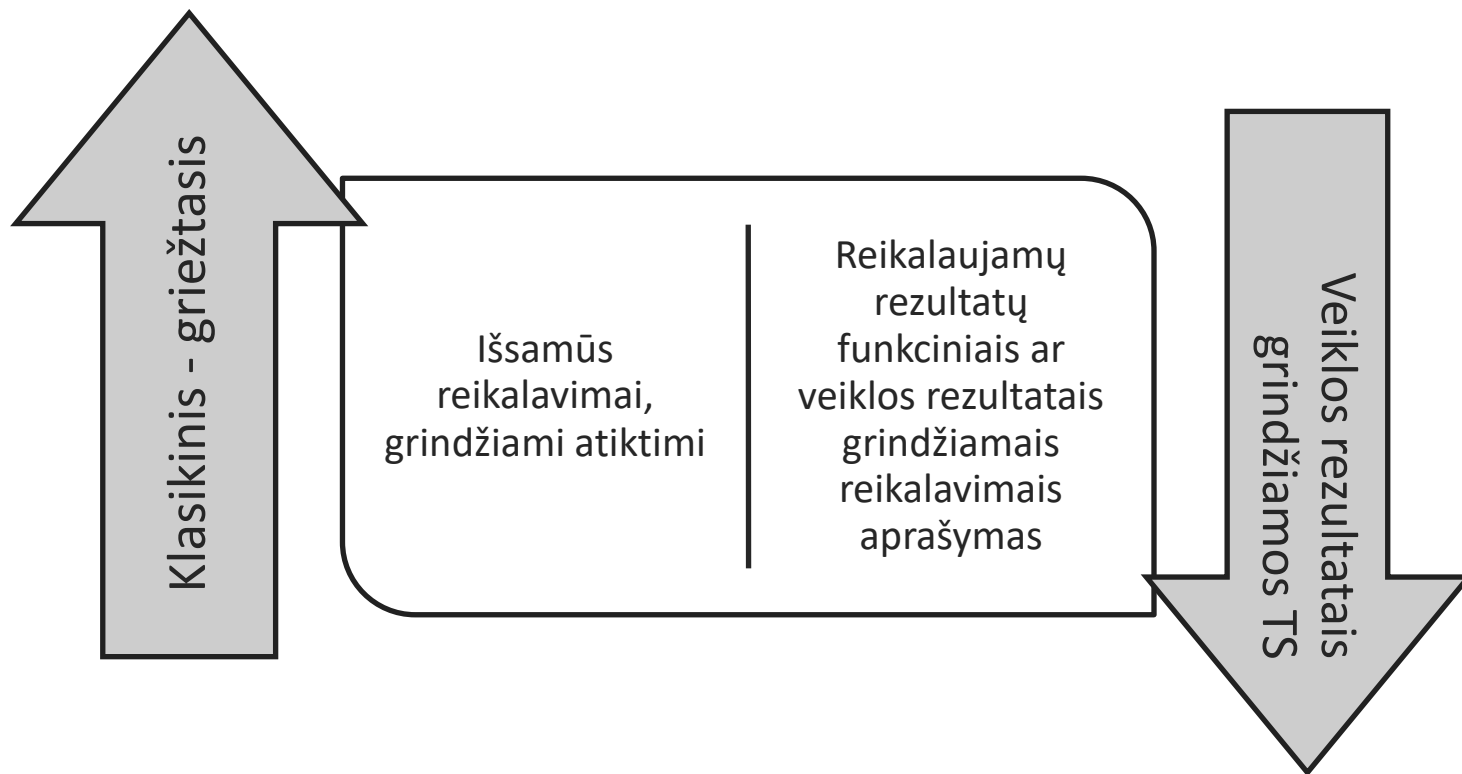

Techninė specifikacija turi užtikrinti konkurenciją ir nediskriminuoti tiekėjų.

Pastaba: Mažos vertės pirkimuose, vadovaujantis VPĮ 25 str. 2 d. *in concreto* netaikomas VPĮ 37 str., tačiau remiantis MVPTA 6-7 p. reikalavimais rengiami pirkimo dokumentai turi užtikrinti tiekėjų konkurenciją

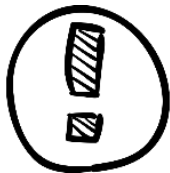

Kokie taikomi TS rengimo būdai?

VPĮ 37 str. – TS reikalavimai

Nepažeidžiant privalomų nacionalinių techninių reikalavimų tiek, kiek jie neprieštaruja ES teisei, TS **gali būti** parengta:

apibūdinant norimą rezultatą arba nurodant pirkimo objekto funkcinis reikalavimus, įskaitant aplinkos apsaugos reikalavimus.

Tokie reikalavimai turi būti tikslūs, kad tiekėjai galėtų parengti tinkamus pasiūlymus, o perkančioji organizacija – įsigyti reikalingų prekių, paslaugų ar darbų.

apibūdinant norimą rezultatą arba pirkimo objekto funkcinis reikalavimus, nurodytus šios dalies 1 punkte, ir kaip šių reikalavimų atitikties priemonę – šios dalies 2 punkte nurodytas technines specifikacijas;

nurodant tam tikrų pirkimo objekto ypatybių technines specifikacijas pagal šios dalies 2 punkte nustatytus reikalavimus, kitų ypatybių – apibūdinant 1 punkte nurodytą norimą rezultatą ar funkcinis reikalavimus.

nurodant standartą, techninį liudijimą ar bendrąsias technines specifikacijas.

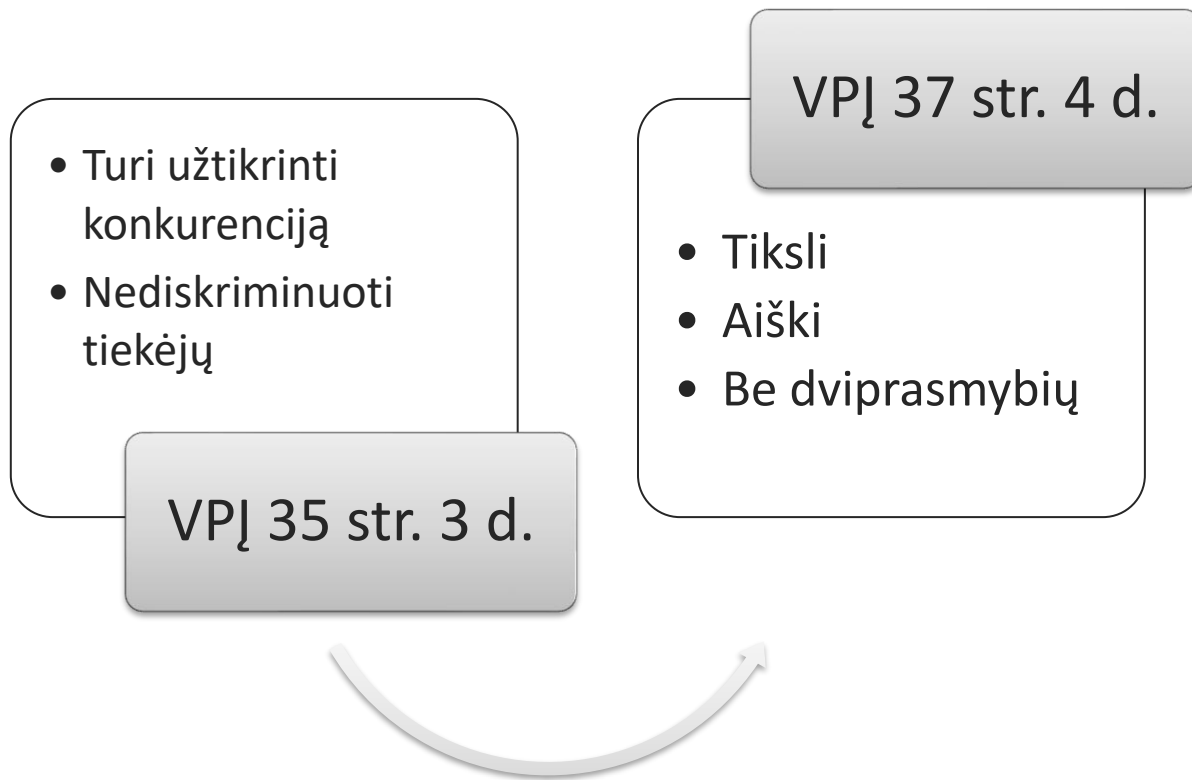
Techninėje specifikacijoje turi būti laikomasi tokios pirmumo tvarkos:

pirmiausia nurodomas Europos standartą perimantis Lietuvos standartas, Europos techninio įvertinimo patvirtinimo dokumentas, informacinių ir ryšių technologijų bendrosios techninės specifikacijos, tarptautinis standartas, kitos Europos standartizacijos organizacijų nustatytos techninių normatyvų sistemos arba, jeigu tokių nėra, – nacionaliniai standartai, nacionaliniai techniniai liudijimai arba nacionalinės techninės specifikacijos, susijusios su darbų projektavimu, sąmatų apskaičiavimu ir vykdymu bei prekių naudojimu.

Kiekviena nuoroda pateikiama kartu su žodžiais „**arba lygiavertis**“

VPĮ 37 str. – TS reikalavimai

Techninė specifikacija

Nurodyti **konkrečių parametru, kurie aiškiai identifikuotų vieną prekę** ir taip sudarytų išskirtines galimybes konkursą laimėti tik vienam tiekėjui ar gamintojui. Nurodyti **konkrečius standartus ar prekės ženklus**.

Naudoti **sunkiai įrodomus terminus**: patvari, maksimaliai apsauganti, patogų transportuoti ir pan.

Prie parametru turi būti nurodytos **ribos** - priedašai „ne mažesnis kaip“, „ne didesnis kaip“, „ne siauresnis“, „ne platesnis“.

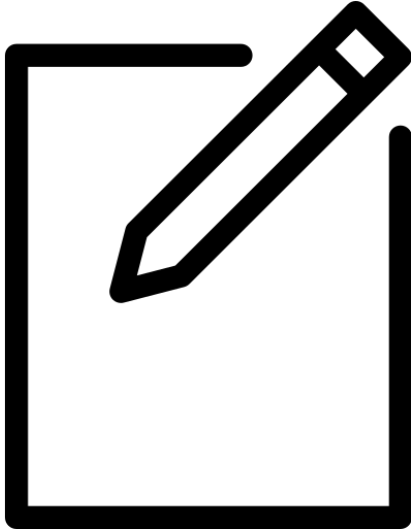
„≤“, „≥“, „±“ ir pan.

Tiekėjams turi būti **sudarytos sąlygos pasiūlyti geresnių parametru prekę** nei perkančioji organizacija pageidauja

Būtina **aiškiai nurodyti kokie priedai turi būti komplektuojami kartu** su planuojama įsigyti įranga

Ar išskirtinis pirkimo poreikis, gali būti pateisinamas?

Techninėje specifikacijoje **gali būti** pateikiamos perkamų prekių, paslaugų ar darbų ypatybės, susijusios ir su konkrečia prekių gamybos, paslaugų teikimo ar darbų atlikimo procesu ar metodu arba konkrečia kito gyvavimo ciklo etapo procesu, net jeigu šie veiksniai nėra susiję su fizinėmis perkamų prekių, paslaugų ar darbų ypatybėmis.

Šios ypatybės **turi būti** susijusios su pirkimo objektu ir proporcingos perkamų prekių, paslaugų ar darbų vertei ir tikslams.

Techninėje specifikacijoje taip pat gali būti nurodyta, ar bus reikalaujama **kartu perduoti ar suteikti intelektinės nuosavybės teises.**

Dēl tehninēs specifikācijas reikalavimų

LAT 2019-01-02 nutartis Nr. e3K-3-32-378/2019

Suformuluota teisės aiškinimo taisyklė:

✓ bylose dėl techninės specifikacijos reikalavimų (ne)teisėtumo ieškovai savo teises gali ginti ir teismai pagal pareikštus reikalavimus arba, esant pagrindui, *ex officio* (pagal pareigas) privalo ieškovų argumentus vertinti spręsdami dėl šių galimų tiekėjų teisių pažeidimų:

- 1) konkrečių (atskirų) techninės specifikacijos reikalavimų neteisėtumo;
- 2) kelių bendrai taikomų ar visumos techninės specifikacijos reikalavimų pritaikymo konkrečiam gamintojui (netiesioginės diskriminacijos);
- 3) neproporcingo techninės specifikacijos reikalavimų išsamumo (detalumo), dėl kurio privilegijuojami tam tikri tiekėjai (neproporcingai siekiamam tikslui sumažinamos tiekėjų galimybės konkuruoti pirkime).

- ✓ teisės aktų reikalavimų neatitinka viešojo pirkimo sąlygos, kurių derinys (sąlygų grupė) ar jų visuma pritaikyta **nebūtinai tik vienam tiekėjui ar gamintojui, bet ir labai siauram jų ratui.**
- ✓ net jeigu būtų nustatyta, jog Techninės specifikacijos reikalavimus galimai atitiko ir dar vienas ar keli analizatoriai, tai **nepašalintų** diskriminuojančio Techninės specifikacijos reikalavimų pobūdžio, ypač įvertinus tai, kad šių prekių rinka pakankamai išplėtota.
- ✓ Šiame kontekste primintina, kad kasacinis teismas savo praktikoje yra pasisakęs, jog vienintelė aplinkybė, kad viešojo pirkimo pasiūlymus pateikė ne vienas, o keli tiekėjai, **nėra pagrindas pripažinti**, kad viešajame pirkime **nebuvo apribota konkurencija.**

Vyšnios - uogos ar kaulavaisiai?

Lietuvos apeliacinio teismo 2020 m. liepos 16 d. nutartis,
priimta civilinėje byloje Nr. e2A-992-302/2020

Pirmosios instancijos teismas atmesdamas ieškinį konstatavo, kad: 1) Pirkimo sąlygose nebuvo nurodyta kokie dokumentai turi būti pateikti siekiant pagrįsti atitikimą Pirkimo sąlygų techninės specifikacijos lentelės 4 eilutėje nustatytam reikalavimui dėl šaldytų brokolių bei buvo prašoma į pateiktą tuščią laukelį tik įrašyti (deklaruoti) ar tiekėjų siūlomi produktai atitinka Pirkimo techninėje specifikacijoje nurodytus reikalavimus; 2) byloje esantys įrodymai nepaneigia perkančiosios organizacijos sprendimo vyšnią priskirti uogų kategorijai.

Apeliantė nesutikdama su pirmosios instancijos teismo išvadomis, apeliaciniame skunde nurodo, kad: 1) iš tiekėjo XXX pasiūlymo matyti, kad siūlomi brokoliai neatitinka techninės specifikacijos reikalavimų; 2) Viešųjų pirkimų tarnybos išvadoje buvo konstatuotas Pirkimo sąlygų ydingumas, o tai sudaro pagrindą pripažinti atsakovės veiksmus neteisėtais; 3) vyšnios pagal privalomą ir tiesiogiai taikomą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2195/2002 yra kaulavaisiai, bet ne uogos, todėl tiekėjų XXX pasiūlyti šaldytų uogų asorti neatitinka techninės specifikacijos reikalavimų, todėl šių tiekėjų pasiūlymai negalėjo būti pripažinti laimėjusiais.

Teismas sutiko su ieškove, kad vyšnios botaniškai nėra priskiriamos grynosioms uogoms, tačiau botaniškai uogoms yra priskiriami tokie vaisiai kaip bananai, pomidorai, agurkai, bulvės, moliūgai ir cukinijos, o žemuogės, braškės, avietės taip pat nėra laikomos ugomis. Tačiau nagrinėjamu atveju, įvertinęs Pirkimo dokumentus, teismas nustatė, kad pati atsakovė techninės specifikacijos lentelės 13 punkte šaldytas vyšnias įvardija kaip uogas – „Uogos sveikos (nesmulkintos), pakartotinai neužšaldytos, išsaugojusios joms būdingą skonį, spalvą ir kvapą. Uogos švarios – valytos, be kauliukų, nevirtos, sušaldytos, į kurias ne pridėta cukraus ar kitų cukrų, saldiklių. Greitai užšaldytos“.

Taigi, teismo vertinimu, bet kuris maisto produktų rinkoje veikiantis ūkio subjektas, atitinkantis vidutiniškai protingo ir rūpestingo tiekėjo standartą, atsižvelgdamas į perkančiosios organizacijos pateiktą pirkimo dokumentų visumą, vyšnią būtų priskyres uogų kategorijai, nes perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nenurodė ir neaiškino kitaip.

Kokias problemas pastebime dažniausiai?

TS nurodyta įranga specifikuota pagal konkretaus gamintojo gaminamą įrangą ir pasiūlyti lygiavertės neįmanoma

Pavyzdys

Pažeidimas dėl diskriminacinės TS

Viešasis tarptautinis pirkimas „1.010 Mokymo priemonės SPF“.

Techninėje specifikacijoje įsigyjamai įrangai nustatytas reikalavimas: „*Garantijos atlikimo vieta - Privaloma nurodyti garantinį aptarnavimą atliksiantį tiekėją, registruotą Lietuvos Respublikos teritorijoje*“.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje pažymima, kad draudimas diskriminuoti tiekėjus – pamatinė viešųjų pirkimų teisės nuostata.

Nors perkančiajai organizacijai paliekama teisė nuspręsti, kokius reikalavimus nustatyti pirkimo dokumentuose, tačiau tai ji turi daryti nepažeisdama VPĮ 17 str. 1 d. įtvirtintų viešųjų pirkimų principų, VPĮ 37 str. nustatyto draudimo dirbtinai riboti konkurenciją.

Tiekėjas vertindamas savo turimus susitarimus, tiekimo grandinę, gali turėti galimybes atlikti garantinį aptarnavimą ir kitoje šalyje (ne Lietuvos Respublikoje) ir Perkančiajai organizacijai neturi jokios reikšmės, kokioje valstybėje yra atliekamas prekės garantinis aptarnavimas, jai svarbu, kad prekės defektai būtų pašalinti.

Išvada

Perkančioji organizacija, nustačiusi Garantijos reikalavimą, dirbtinai apribojo tiekėjų, galinčių užtikrinti tinkamą Sutarties vykdymą kitomis priemonėmis (pvz. garantinį aptarnavimą teikti kitoje šalyje, Projekto vykdytojo nustatytais sąlygomis ir terminais) galimybes dalyvauti Pirkime. Toks reikalavimas neproporcingas Pirkimo objektui ir riboja konkurenciją bei diskriminuoja tiekėjus, neregistruotus Lietuvos Respublikoje ir negalinčius atlikti garantinio aptarnavimo būtent Lietuvos Respublikoje, bet galinčius laiku užtikrinti kokybišką garantinį aptarnavimą

Pažeista: VPĮ 17 straipsnio 1 dalyje įtvirtinti principai ir 3 d., kurioje nustatyta, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams, VPĮ 37 str. 3 d. nuostatos.

LAGK

LAT yra pažymėjęs, kad reikalavimas, kad tiekėjas turėtų būtent aptarnavimo centrą Lietuvoje, yra perteklinis ir ribojantis potencialių tiekėjų skaičių. Teismas pažymėjo, kad ginčijamas reikalavimas neatitiko veiksmingos ir sąžiningos konkurencijos bei nediskriminavimo ir lygiateisiškumo principų tinkamo vykdymo.

LAGK priėmė sprendimą Pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą.

Pavyzdys

Pažeidimas dėl ribojančios konkurenciją TS

Supaprastintas pirkimas atviro konkurso būdu. Pirkimo objektas – Mokymo priemonės.

Techninėje specifikacijoje nustatytas reikalavimas kad „*temoms pristatyti turi būti parinkti ne mažiau kaip 5 skirtingi lektoriai 11-ai transliacijų.*“.

CPVA nustatyta, kad būtent tiekėjai, teikdami pasiūlymus viešuosiuose pirkimuose ir siekdami juos laimėti bei turėti konkurencinį pranašumą, turi įsivertinti reikiamus ir turimus išteklius, savo siūlomos komandos kompetenciją, patirtį, įvairias reikalaujamas rizikas bei jų sprendimo būdus, tuo pačiu ir žmogiškųjų išteklių perorganizavimą taip, kad galėtų tinkamai vykdyti sutartį. Tuo tarpu perkančiosios organizacijos reikalavimas siūlyti minimalų specialistų skaičių apriboja tiekėjų galimybes taikyti įvairius darbo organizavimo būdus ir atsižvelgiant į tai pasirinkti reikiamą kompetenciją turinčių specialistų skaičių.

Išvada

Perkančioji organizacija nustatydamą reikalavimą turėti konkretų specialistų skaičių (ne mažiau kaip ne mažiau kaip 5 lektorius), apriboja tiekėjo galimybes optimaliai išnaudoti savo vidinius resursus/specialistus, dirbtinai apriboja mažesnes ekspertų komandas turinčių įmonių dalyvavimą. nesivadovavo Metodika ir tokiu būdu pažeidė VPĮ 47 straipsnio 1 ir 7 dalies nuostatų reikalavimus bei VPĮ 17 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus principus ir 3 d., kurioje nustatyta, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams. Taip pat pažeidė VPĮ 37 str. 3 d. nuostatas.

Pažeista: VPĮ 17 straipsnio 1 dalyje įtvirtinti principai ir 3 d., kurioje nustatyta, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams, VPĮ 37 str. 3 d. nuostatos

LAGK

Pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą.

Pavyzdys

Pažeidimas dėl ribojančios konkurenciją TS

Tarptautinis pirkimas atviro konkurso būdu. Pirkimo objektas – kompiuteriai.

Pirkimo dokumentuose nustatė reikalavimą turėti „gamykliškai išlietą gamintojo logotipą“ ir „Visos siūlomo kompiuterio dalys (monitorius, sistemos blokas, pagrindinė plokštė, RAM, optinis įrenginys, pelė, klaviatūra ir kt.) turi būti pateikiamos to paties gamintojo ir pažymėtos jo prekės ženklu“.

CPVA vertinimu, tokie reikalavimai dirbtinai apriboja tiekėjų, kurie gali pasiūlyti reikalingą skaičių skirtingų modelių kompiuterių, tiekėjų, kurių kompiuterių gamintojas savo logotipą tvirtina ne liejimo būdu, ir tiekėjų, kurie gali pasiūlyti visiškai suderintas ne to paties gamintojo kompiuterio dalis, dalyvavimą.

Išvada

Tokie reikalavimai yra neproporcingi Pirkimo tikslui bei Perkančiosios organizacijos poreikiams, todėl pripažįstami nepagrįstais, dirbtinai ribojančiais tiekėjų konkurenciją.

Pažeista: VPĮ 17 str. 1 d. įtvirtintus proporcingumo, lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principai, 17 str. 2 d. 1 p. įtvirtintą tikslą dėl racionalaus pirkimams skirtų lėšų naudojimo, 17 str. 3 d. ir 37 str. 3 d. nustatytus reikalavimus nediskriminuoti tiekėjų ir dirbtinai neriboti konkurencijos

LAGK

Pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą.

Pirkimo skaidymas į dalis

VPJ 28 straipsnis

Skaidymas gali būti atliekamas

Kiekybiniu pagrindu

Kokybiniu pagrindu

Pagal skirtingus įgyvendinimo etapus

Neskaidymas ar sujungimas nebus pagrįstas, jei?

LAT 2018-09-04 nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-319-969/2018

Siekis neprarasti ES finansavimo

Būtų sumenkinta pačių perkančiųjų organizacijų atsakomybė už viešojo pirkimo procedūrų vykdymą

Sutaupymas

Siaura (maža) ūkio subjektų konkurencija, kai kitomis sąlygomis ji būtų platesnė, neprideda prie racionalaus lėšų panaudojimo principo įgyvendinimo, o kaip tik jį pažeidžia

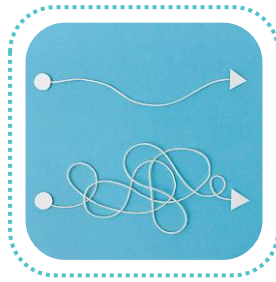
Techninės priežastys

Turi būti grindžiamos konkrečiomis aplinkybėmis. Perkančioji organizacija privalo pagrįsti, kad techninės priežastys yra tokios esminės, kad neskaidant pirkimo objekto, įgyvendinti pirkimo užduotį jai taptų sunkiai ar beveik neįmanoma

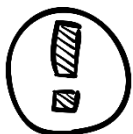
Administracinės priežastys

Perkančiųjų organizacijų administracinių išteklių pagrindų argumentai, nepripažįstami išimtinėmis aplinkybėmis, pateisinančiomis atskirų pirkimo objektų sujungimą į vieną

Kai skirtingi pirkimo objektai sujungiami į vieną

LAT 2018-12-21 byla Nr. e3K-3-508-248/2018

Svarbiomis prielastimis nepagrįstas perkančiosios organizacijos sprendimas sujungti:

Du savarankiškus (atskirus) heterogeninius (nevienarūšius) pirkimo objektus į vieną (VPĮ 28 straipsnis)

Neskaidymas į dalis pažeidžia laisvą ūkio subjektų konkurenciją (VPĮ 17 straipsnio 3 dalis), viešųjų pirkimų skaidrumo, proporcingumo ir lygiateisiškumo principus (VPĮ 17 straipsnio 1 dalis).

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Homogeniniai (vienarūšiai)

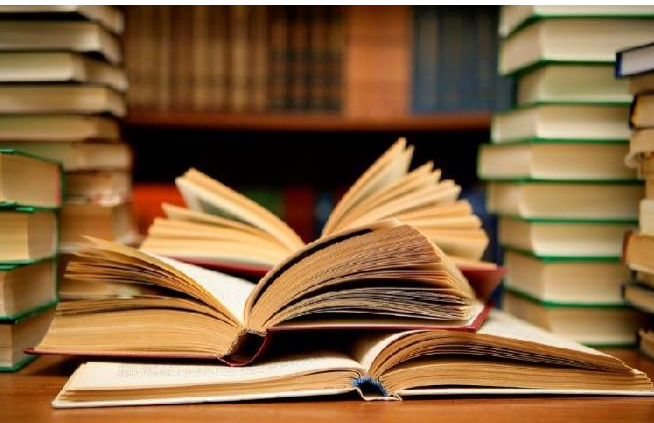
- Tos pačios paslaugos ar prekės, ar darbai
- Gali skirtis kokybiniu pagrindu
- Svarbus kiekis

Heterogeniniai (nevienarūšiai)

- Skirtingi pirkimo objektai (vienu pirkimu perkama pvz. darbai ir prekės, darbai ir paslaugos ir t.t.)

Kokias problemas pastebime dažniausiai?

Identiškas funkcijas atliekančias prekes skaidoma į atskirus pirkimus, siekiant vykdyti mažesnės vertės pirkimus

Daug paslaugų apimantys arba didelio kiekio pirkimo objektai sujungiami į vieną, taip apribojant tiekėjų konkurenciją

Pavyzdys

Pažeidimas dėl pirkimo objekto neskaidymo

Tarptautinis pirkimas atviro konkurso būdu. Pirkimo objektas – techninės priežiūros paslaugos.

Pirkimo objekto detalizacija:

- (i) Kompiuterinės ir organizacinės technikos, apsaugos ir gaisro signalizacijos įrengimo techninė priežiūra ir kontrolė, bandomoji eksploatacija ir tiekėjo garantinių įsipareigojimų stebėseną;
  - (ii) Dokumentacijos parengimas ir konsultacijų teikimas;
  - (iii) Specializuotos vartotojų registracijos ir statistikos sistema programinės įrangos modernizavimo, diegimo ir testavimo kontrolė;
  - (iv) Projekto valdymas bei veiklų koordinavimas
- Kiekviena šių paslaugų apima dar bent po 5-9 sritis.

Išvada

Kiekvieną šių keturių paslaugų apima dar bent po 5-9 sritis, todėl yra sudėtinės ir gali būti perkamos kaip savarankiškos paslaugos. Pirkimo objektas turėjo būti skaidomas į dalis pagal atskiras paslaugas.

Pažeista: VPĮ 17 str. 1 d. įtvirtinti skaidrumo, proporcingumo, nediskriminavimo ir lygiateisiškumo principai, 17 str. 2 d. nustatytas siekis racionaliai naudoti lėšas, VPĮ 28 str. 1 d. ir 35 str. 4 d. nuostatos

LAGK

Pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą.

Pavyzdys

Pažeidimas dėl pirkimo objekto (ne)skaidymo

Pirkimo objektas - techninio projekto parengimo paslaugos ir konsultavimo paslaugų teikimas

- *Pirkimo dokumentuose buvo nustatyti kvalifikacijos reikalavimai tiekėjui :*
  - *turėti darbuotojus, kurie turėtų teisę vadovauti projektavimui visuose ypatinguose statiniuose nurodytuose teisės aktuose (10 asmenų);*
  - *turėti ypatingo statinio projekto dalių vadovus visoms projekto dalims;*
  - *galima buvo siūlyti vieną projektavimo specialistą tik į vieną poziciją;*
  - *reikalaujamas atitinkamas konsultantų skaičius investicinių projektų rengimui;*
  - *reikalaujama, kad tiekėjas turėtų patirties projektavime ir konsultavimo paslaugose.*

Išvada

Pažeidimas buvo nustatytas dėl nepagrįstai sujungtų pirkimo objektų, nes pirkime norintis dalyvauti tiekėjai privalėjo atitikti visus aukščiau nurodytus kvalifikacijos reikalavimus, todėl turėjo arba sudaryti jungtinės veiklos sutartį su kitu tiekėju arba pasitelkti subrangovus.

Pažeista: VPĮ 17 str. 1 d. įtvirtintus proporcingumo, lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principai, 17 str. 2 d. 1 p. įtvirtintą tikslą dėl racionalaus pirkimams skirtų lėšų naudojimo, 17 str. 3 d. ir 37 str. 3 d. nustatytus reikalavimus nediskriminuoti tiekėjų ir dirbtinai neriboti konkurencijos

Kvalifikacijos reikalavimai

Tiekėjo kompetencijos patikrinimas

Sveiki atvykę į EBVPD paslaugos puslapį.

i Europos bendrasis viešųjų pirkimų dokumentas (EBVPD) – įmonių finansinės padėties, pajėgumų ir tinkamo viešųjų pirkimų procedūrai savideklaracija. Šiuo dokumentu tiekėjai deklaruoja jog atitinka pirkimo dokumentuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus, o taip pat, kad nėra jų pašalinimo iš pirkimo pagrindų. Kai naudojamas EBVPD, dalyviams kartu su pasiūlymu nebereikia pateikti visų įrodomųjų dokumentų - EBVPD naudojamas kaip preliminarus įrodymas, o įrodančių dokumentų reikalaujama tik iš galimo laimėtojo.

Elektronine forma galima užpildyti, spausdinti ir kartu su pasiūlymu nusiųsti pirkėjui. Jei procedūra vykdoma elektroniniu būdu, EBVPD galima eksportuoti, saugoti ir pateikti elektroniniu būdu. Ankstesnėje viešųjų pirkimų procedūroje pateiktą EBVPD galima pakartotinai panaudoti tol, kol informacija išlieka teisinga. Jei pildydami EBVPD konkurso dalyviai labai iškreipė informaciją, ją nuslėpė, pateikė melagingus duomenis ar negali pateikti patvirtinamųjų dokumentų, **jų pasiūlymas gali būti atštas, jie gali būti pašalinti iš procedūros, įtraukti į melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašą arba jiems gali būti iškelta baudžiamoji byla.** Dėl išsamesnės informacijos apie EBVPD spustelėkite čia

Jei norite gauti atsakymus į dažniausiai užduodamus klausimus apie EBVPD, ieškokite DUK Europos Komisijos tinklapyje (visomis kalbomis) arba Viešųjų pirkimų tarnybos DUK tinklapyje Lietuvos kalba

Primename, jog spausdinti EBVPD - neprivaloma. EBVPD gali būti pasirašytas elektroniniu parašu (pasirašant suformuotą PDF), arba įkeliant į CVP IS XML

failą bei pasirašant visą pasiūlymą elektroniniu parašu (jeigu toks funkcionalumas nustatytas konkrečiame pirkime). EBVPD spausdinamas ir pasirašomas ranka tik nesant galimybės pasirašyti užpildyto EBVPD elektroniniu parašu. Tausokime popierius bei gamtą.

Kas esate? **i**

- Esu perkančioji organizacija vykdanči ne mažos vertės pirkimą. **i**
- Esu perkančioji organizacija vykdanči mažos vertės pirkimą arba esu perkantysis subjektas. **i**
- Esu ekonominės veiklos vykdytojas (**tiekėjas**) **i**

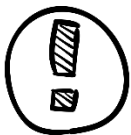
⌂ Atgal

✦ Panaikinti

⌂ Pirmyn

EBVPD

- *Deklaracija*, tiekėjų teikiama viešuosiuose pirkimuose kaip **pirminis įrodymas**, jog jie atitinka PD keliamus pašalinimo, kvalifikacijos ir kokybės vadybos ir aplinkos apsaugos standartų reikalavimus
- Rengiamas pagal 2016-01-05 EK įgyvendinimo reglamente (ES) 2016/7 nustatytą standartinę formą
- Teikiama visuose pirkimuose, išskyrus mažos vertės

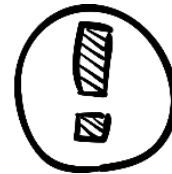
Adresas: <https://ebvpd.eviesiejipirkimai.lt/esp-d-web/filter?lang=lt>

Kas teikia EBVPD?

Tiekėjai

Ūkio subjektai, kurių pajėgumais remiamasi

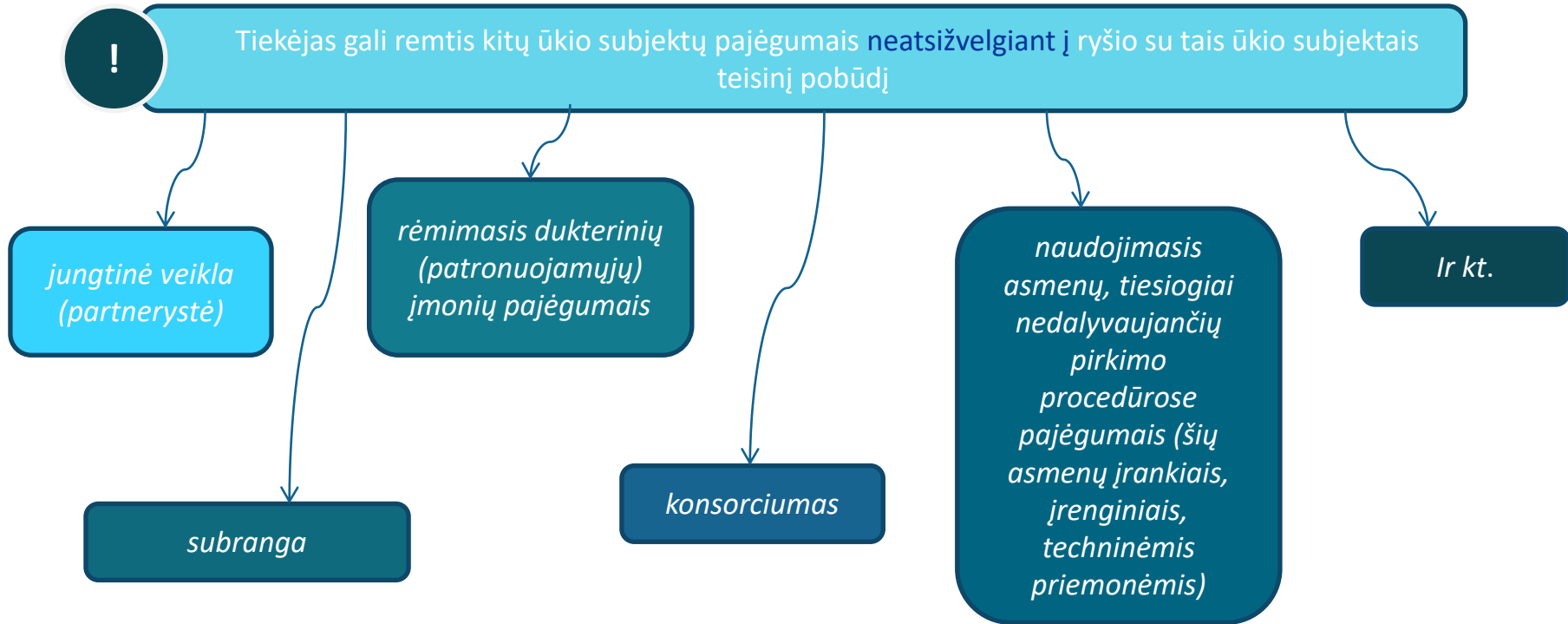
Zinomi subtiekejai, kurių pajėgumais nesiremiam, bet PO reikalauja neturėti pašalinimo pagrindų

Galima pakartotinai naudoti EBVPD, kuris buvo naudotas ankstesnėje pirkimo procedūroje, jeigu patvirtinama, kad šiame dokumente esanti informacija yra teisinga.

Rēmimosi formos

Sąvokos

jungtinė veikla (partnerystė)

➤ **Sąvoka - CK 6.969 str. 1 d.:**

Jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis – tai sutartis, kuria du ar daugiau asmenų (partnerių), kooperuodami savo turta, darbą ar žinias, įsipareigoja veikti bendrai tam tikram, neprieštaraujančiam įstatymui, tikslui arba tam tikrai veiklai.

➤ **LAT 2012-07-05 byla Nr. 3K-3-359/2012**

- CK 6.969 str. 1 d. nurodyta sąvoka turi būti aiškinama kartu su VPĮ 2 straipsnio 29 dalyje įtvirtinta tiekėjo sąvoka, pagal kurią, *tiekėjas – kiekvienas ūkio subjektas – fizinis asmuo, privatusis juridinis asmuo, viešasis juridinis asmuo, kitos organizacijos ir jų padaliniai ar tokių asmenų grupė – galintis pasiūlyti ar siūlantis prekes, paslaugas ar darbus*. Vadinasi, **jungtinėje veikloje veikiantys partneriai – abu tiekėjai** VPĮ 2 str. 29 d. prasme, kurie kartu perkančiajai organizacijai teikia pasiūlymą, dalyvauja pirkimo procedūrose, jose bendradarbiauja su perkančiąja organizacija (pvz., teikia paaiškinimus), **kiekvienas jų turi VPĮ normų tiekėjui suteiktas teises**, *inter alia* teisę ginčyti perkančiosios organizacijos sprendimus.

➤ **VPĮ 2 str. 36 d.:**

Tiekėjas – ūkio subjektas – fizinis asmuo, privatusis ar viešasis juridinis asmuo, kita organizacija ir jų padalinys arba tokių asmenų grupė, įskaitant laikinas ūkio subjektų asociacijas, kurie rinkoje siūlo atlikti darbus, tiekti prekes ar teikti paslaugas.

Sąvokos

Subranga

LAT 2012-07-05 byla Nr. 3K-3-359/2012

- **Subtiekėjai (subrangovai)** – ūkio subjektai, kurie **nelaikytini tiekėjais** VPĮ 2 str. 29 d. *[2 str. 36 d.]* prasme, tačiau šiems taikomi tam tikri reikalavimai tiekėjams:
  - jiems keliami tiekėjų kvalifikacijos ar
  - kokybinės atrankos reikalavimai (pvz., neteistumas *[pašalinimo pagrindai]* , socialinės įmonės statusas)bei tikrinama atitiktis jiems.
- Jei subjektas **veikia aktyviai, savo veiksmais prisideda** prie perkančiosios organizacijos poreikio pirkimo objektu tenkinimo, t. y. **teikia ar vykdo dalį** paslaugų arba darbų, priklausomai nuo veiklos organizavimo formos (subrangos ar partnerystės) gali būti pripažįstamas subtiekėju ar partneriu, išviešinamu teikiant pasiūlymą. *[ar sutarties vykdymo metu]*

Taisyklė. VPĮ

VPĮ 49 str. 1 d.

Tiekėjas, **gali remtis** kitų ūkio subjektų pajėgumais, kad atitiktų pirkimo dokumentuose nustatytus šiuos reikalavimus:

reikalavimą turėti **specialų leidimą** arba **būti tam tikrų organizacijų nariu** pagal VPĮ 47 str. 2 d. nuostatas

nustatytus **finansinio ir ekonominio** pajėgumo reikalavimus pagal šio įstatymo 47 str. 3 d. nuostatas

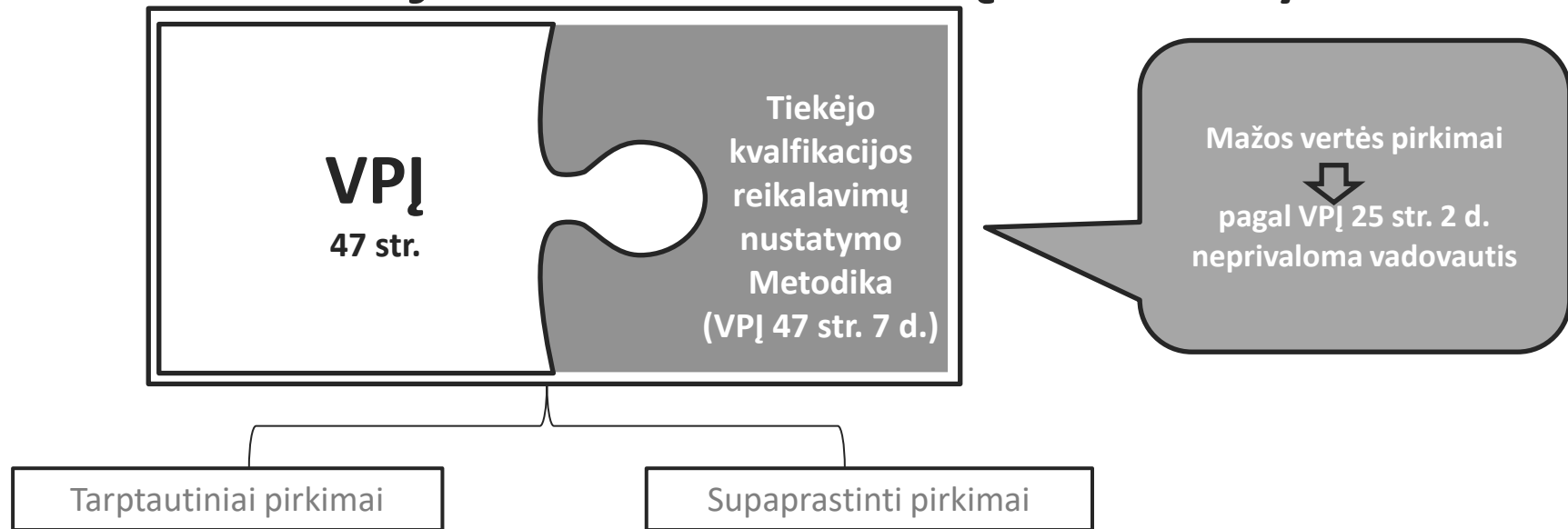
techninio ir profesinio pajėgumo reikalavimus pagal šio įstatymo 47 straipsnio 6 dalies nuostatas

VPĮ 47 str. 2 d.

1. tiekėjas turėtų teisę verstis ta veikla, kuri reikalinga pirkimo sutarčiai įvykdyti.
2. Paslaugų pirkimo atveju ji gali pareikalauti, kad tiekėjai turėtų specialų leidimą arba būtų tam tikrų organizacijų nariai, jeigu tai privaloma norint teikti atitinkamas paslaugas savo kilmės šalyje.

Ar dėl reikalavimo teise verstis ta veikla galima pasitelkti kitus ūkio subjektus?

Kvalifikacijos reikalavimų nustatymas

LAT 2018.10.31 byla Nr. e3K-3-398-469/2018

...teisėjų kolegija išaiškina, kad Metodika yra privaloma, jos nuostatos imperatyviosios **visais tarptautinių ir supaprastintų pirkimų atvejais**, todėl juos vykdančios perkančiosios organizacijos neturi teisės savo nuožiūra spręsti dėl Metodikos taisyklių (ne)taikymo, be kita ko, dėl pirkimo objekto specifikos ar pan. aplinkybių. Šios išvados nekeičia aplinkybė, kad Metodikoje vartojamos lingvistiniu požiūriu neįsakomojo pobūdžio frazės („reikalavimas naudotinas“, „reikalavimas nenaudotinas“).

PO pareigos ir teisės

VPĮ 47 str. 1 d.

PO pareiga:

- išsiaiškinti, ar tiekėjas yra kompetentingas, patikimas ir pajėgus įvykdyti pirkimo sąlygas

PO teisė:

- PD nustatyti būtinus kvalifikacijos reikalavimus ir šių reikalavimų atitiktį patvirtinančius dokumentus ar informaciją.

Kvalifikacijos
reikalavimai

BŪTINI

DIRBTINAI NERIBOJANTYS
KONKURENCIJOS

PROPORCINGI IR SUSIJĘ SU
PIRKIMO OBJEKTU

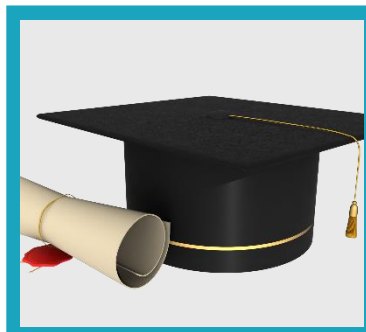
TIKSLŪS IR AIŠKŪS

Kvalifikacijos reikalavimai

Teisė verstis
veikla

Finansinis
ekonominis
pajėgumas

Techninis
profesinis
pajėgumas

Nustatoma pagal VPT metodiką

Metodika

- ✓ Tiekėjo kvalifikacijos reikalvimų nustatymo metodika, patvirtinta VPT direktoriaus 2017 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1S-105.
- ✓ VPT direktoriaus 2020 m. gruodžio 31 d. Nr. 1S-177 įsakymas „Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 1S-105 „Dėl Tiekėjo kvalifikacijos reikalvimų nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“

TIKSLAS

*padėti PO įgyvendinti VPĮ 47 str. 1 d. **nustatytą pareigą išsiaiškinti**, ar tiekėjas yra kompetentingas, patikimas ir pajėgus įvykdyti viešojo pirkimo sąlygas*

SKIRTA

- *PO sudarytos pirkimo komisijos nariams, pirkimo organizatoriams, pagalbinės pirkimų veiklos paslaugų teikėjams, rengiantiems pirkimo dokumentus bei tikrinantiems tiekėjo atitiktį keliamiems kvalifikacijos reikalavimams ir (ar) nustatantiems kvalifikacinės atrankos kriterijus.*
- *gali naudotis ir tiekėjų specialistai, rengiantys bei teikiantys PO informaciją apie tiekėjo atitiktį jam keliamiems kvalifikacijos reikalavimams*

Taisyklės ir galimybės

Taisyklė

PO nustato kvalifikacijos reikalavimus vadovaudamasi Metodika

GALIMYBĖ:

nustatyti Metodikoje **neįtvirtintus**, tačiau,

atsižvelgiant į:

- ***konkretaus pirkimo specifiką,***
- ***apimtį,***
- ***ypatingus pirkimo vykdytojo poreikius (sutarties vykdymo sąlygų),***

Pirkimo vykdytojas, vadovaudamasis šios Metodikos 7 punkte nustatytais principais, gali nustatyti kitokius nei šioje Metodikoje įtvirtintus, finansinio ir ekonominio ar techninio ir profesinio pajėgumo kriterijus ir jų vertinimo metodus ir (ar) jų reikšmes.

Toks PO sprendimas turi būti pagrįstas **rašytiniais** dokumentais

*Pvz.
Pirkimo komisijos protokolas, kuriame nurodomas reikalavimas ir priešastys, dėl kurių būtent toks reikalavimas yra būtinas įsitikinimui, kad tiekėjas bus pajėgus sėkmingai įvykdyti sutartį*

Nustatymo principai

Vadovaujamesi nustatant tiek Metodikoje įtvirtintus, tiek neįtvirtintus kvalifikacijos reikalavimus

NUSTATYMO PRINCIPAI (1):

- visiems pirkime dalyvaujantiems tiekėjams turi būti taikomi **vienodi** kvalifikacijos reikalavimai;
- tuo atveju, kai pirkimo objektas suskirstytas į **atskiras dalis**, kvalifikacijos reikalavimai kiekvienai pirkimo objekto daliai **gali būti nustatomi atskirai** ir kiekvienoje iš jų **gali būti skirtingi**. Taip pat PO turi įvertinti galimybę, kad tiekėjas gali pateikti pasiūlymus vienai, kelioms ir (ar) visoms pirkimo objekto dalims;
- negalima kelti tokių kvalifikacijos reikalavimų, kurie dirbtinai riboja konkurenciją.
- Tais atvejais, kai tam tikras tiekėjo gebėjimas sėkmingai įvykdyti pirkimo sutartį **gali būti patikrinamas skirtingais** kvalifikacijos reikalavimais, PO **turi siekti**, kad PD būtų nustatomi **geriausiai konkurenciją užtikrinantys** kvalifikacijos reikalavimai;

Nustatymo principai

NUSTATYMO PRINCIPAI (2):

- keliami reikalavimai **turi būti** susiję su pirkimo objektu, proporcingi pirkimo objektui, tikslūs, aiškūs ir **objektyviai patikrinami**. Įvertinant, ar pasirinkti kvalifikacijos reikalavimai yra proporcingi pirkimo objektui, PO **turi atsižvelgti ne tik** į atskirus kvalifikacijos reikalavimus, **o ir** į šių reikalavimų **visumą**, keliamą atitinkamam pirkimo objektui;
- PO nustato **tik** tą (tuos) kvalifikacijos reikalavimą (-us), kuris (-ie) **geriausiai įrodys** tiekėjo galimybes įvykdyti pirkimo sutartį;
- tiekėjo kvalifikacijai **negali būti** keliami tokie reikalavimai, kurie yra pirkimo sutarties vykdymo dalykas. Tokio tipo reikalavimai yra įtraukiami į pirkimo sutarties projekto nuostatas, o jei pirkimo sutarties projektas nerengiamas – į pagrindines pirkimo sutarties sąlygas, nustatomas pirkimo dokumentuose (*pvz., reikalavimas civilinės atsakomybės draudimu apdrausti atskirai kiekvieną objektą, dėl kurio sudaroma pirkimo sutartis ir PD nurodoma, kad pirkimo objekto draudimą patvirtinantį dokumentą turi pateikti tas tiekėjas, kurio pasiūlymas pripažintas laimėjusiu ir su kuriuo bus sudaryta pirkimo sutartis*).

Pagrindimas

LAT 2013.04.03 viešųjų pirkimų reglamentavimo ir teismų praktikos apžvalga Nr. AC-38-1:

- Vis dėlto, siekiant užtikrinti konkurenciją, perkančiajai organizacijai nustačius pirkimo sąlygas, kuriose **įtvirtinti (pernelyg, neįprastai) aukšti ar specifiniai, neadekvatūs pirkimo pobūdžiui ar neproporcingi** jo sąlygoms reikalavimai tiekėjų kvalifikacijai ar pirkimo objektui (taip pat bet kokios kitos pirkimo sąlygos), dėl kurių pirkime **negali dalyvauti** viešojo pirkimo sutartį **gebantys įvykdyti tiekėjai**, jos (perkančiosios organizacijos) turi būti **įtikinamai ir patikimai pagrindžiami** (pačiose pirkimo sąlygose ar teismo proceso metu) **svarbiomis priežastimis, ypatingą pirkimo objekto svarbą, viešojo intereso apsauga ir pan.**
- Bet koku atveju **šioms svarbioms aplinkybėms** pasitelkiamos priemonės turi būti išimtinėmis, vienintelės galimos taikyti, t. y. **proporcingos.**
- Jei **tą patį tikslą galima** pasiekti **kitomis** priemonėmis, pastarosios ir **turėtų būti taikomos**, priešingu atveju bus pažeistas tiekėjų lygiateisiškumo principas bei neužtikrintas proporcingumo principas

Viešasis interesas

- **kiekvienas viešasis pirkimas yra susijęs su viešuoju interesu** ir neabejotina atitinkamo viešojo pirkimo nauda, tačiau, jei dėl pirkimo sąlygų varžoma tiekėjų konkurencija, PO, siekdama pagrįsti savo veiksmų teisėtumą, **privalo įrodyti** tokį varžymą pateisinančias priežastis ir aplinkybes, kad jos siekiami tikslai negalėjo būti pasiekti mažiau varžančiomis priemonėmis.

Dėl subtiekėjų pasitelkimo pirkimo sutarčiai vykdyti, aiškinimo bei taikymo

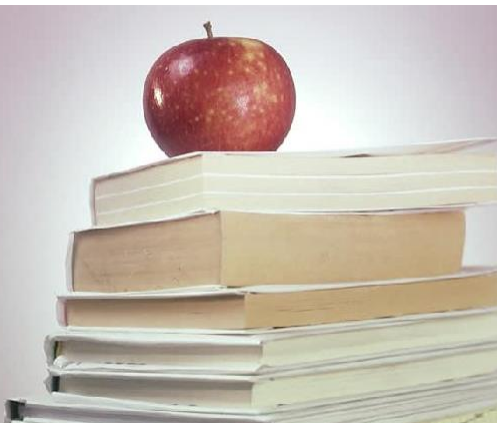
2018 m. gegužės 31 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-219-469/2018

*“<...> Teisėjų kolegija sprendžia, kad situacija, kai perkančioji organizacija pripažįsta tinkamu ir pagrįstu mažiausios kainos pasiūlymą pateikuso tiekėjo paaiškinimą, jog **perkamos paslaugos bus suteiktos pasitelkiant ne pasiūlyme nurodyto kvalifikacijos reikalavimus atitinkančio subtiekėjo pajėgumus, bet kito, pasiūlyme neišviešinto, ūkio subjekto, kurio atitiktis nustatytiems kvalifikacijos reikalavimams Konkurso procedūrų metu nebuvo patikrinta, pajėgumus, neatitinka VPJ 3 straipsnio 1 dalyje [aut. pastaba: VPJ 17 str.] įtvirtintų viešųjų pirkimų lygiateisiškumo ir skaidrumo principų.**”*

Suformuota teisės aiškinimo taisyklė

*“<...> Teisėjų kolegija, remdamasi šioje nutartyje išdėstytais argumentais ir kasacinio teismo praktikos precedentais bei vadovaudamasi CPK 361 straipsnio 4 dalies 2 punktu, formuluoja tokią teisės aiškinimo taisyklę: **įstatymų leidėjo tiekėjams nustatyta pareiga pasiūlymuose išviešinti pasitelkiamus trečiuosius asmenis aiškintina taip, kad viešųjų pirkimų teisiniuose santykiuose subtiekėjais pripažintini visi ūkio subjektai, kurie tiesiogiai prisidės prie perkančiosios organizacijos poreikių tenkinimo, nepriklausomai nuo to, ar jie pasitelkiami pačių pasiūlymus pateikusių tiekėjų (dalyvių).**”*

Kokias problemas pastebime?

Pirkimo objektui neproporcingi ir diskriminuojantys kvalifikacijos reikalavimai

Reikalavimas tiekėjui/specialistui arba panašios sutarties reikalavimai nenurodant statinio pogrupo

Reikalavimas vienam specialistui turėti kelis skirtingus atestatus

Užaukštintos vidutinės metinės svarbiausių darbų apimtys atsižvelgiant į Pirkimo objektą

Pavyzdys

Pažeidimas dėl kvalifikacijos reikalavimo

Supaprastintas pirkimas atviro konkurso būdu. Pirkimo objektas – pastato rekonstravimo statybos darbai.

Pirkimo dokumentuose nustatytas reikalavimas, kad „*Pagrindinius darbus rangovas turės atlikti savo jėgomis. Pagrindiniais darbais šiame konkurse yra laikomi bendrastatybiniai (statinio konstrukcijų statybos ir architektūros) darbai*“.

Vadovaujantis STR 1.06.01:2016 pateiktu klasifikavimu yra nustatyta, kad didžioji dalis rangos darbų, nurodytų Pirkimo sąlygose, yra **bendrieji statybos darbai**, tuo tarpu nedidelė dalis likusių darbų yra priskiriami specialiesiems statybos darbams.

Išvada

Ivertinus visus Pirkimo dokumentus, teisės aktų nuostatas, Projekto vykdytojo paaiškinimus, kuriais nepagrindė būtinybės, kad bendrastatybinius darbus būtina atliktų pats rangovas ir, kad tokius darbus leidžiant atlikti subrangovams, nebūtų pasiektas Pirkimo tikslas mažiau varžančiomis priemonėmis, priimta išvada, jog Perkančioji organizacija, nustatydamą reikalavimą tiekėjams, ketinantiems dalyvauti Pirkime pasitelkiant subrangovus rangos darbams, patiems atlikti bendrastatybinius darbus, apribojo subrangovų pasitelkimo teisę.

Pažeista: VPĮ 17 str. 1 d. įtvirtinti proporcingumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principai, 17 str. 3 d. nustatytas draudimas dirbtinai riboti konkurenciją, 49 str. 7 d. nuostatos

VAAT

Pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą.

Pavyzdys

Pažeidimas dėl kvalifikacijos reikalavimo

Supaprastintas pirkimas atviro konkurso būdu. Pirkimo objektas – kapitalinio remonto darbai negyvenamųjų pastatų grupės gydymo paskirties pogrupio pastate.

Pirkimo dokumentuose nustatytas reikalavimas, kad „Rangovas (arba atitinkamas jungtinės veiklos partneris) turi teisę Lietuvos Respublikoje atlikti ypatingų statinių, priskiriamų negyvenamiesiems pastatams, darbus šiose statybos darbų srityse:

bendrieji statybos darbai: žemės darbai (statybos sklypo reljefo sutvarkymas, pamatų, duobių, iškasų kasimas ir užpylimas); statybinių konstrukcijų (gelžbetonio, betono, metalo, mūro, medžio) statyba ir montavimas, hidroizoliacija, stogų įrengimas, apdailos darbai; statinio vandentiekio ir nuotekų šalinimo inžinerinių sistemų įrengimas, statinio šildymo ir vėdinimo inžinerinių sistemų įrengimas, statinio elektros inžinerinių sistemų įrengimas, statinio nuotolinio ryšio (telekomunikacijų) inžinerinių sistemų įrengimas, procesų valdymo ir automatizavimo sistemų įrengimas, statinio apsauginės signalizacijos inžinerinių sistemų įrengimas, gaisrinės saugos (signalizacijos) inžinerinių sistemų įrengimas, statinio vidaus gaisrinio vandentiekio įrengimo darbai..

Išvada

Perkančioji organizacija, nustatydamą kvalifikacinį reikalavimą tiekėjui, nurodė statinių kategoriją, grupes ir darbų sritis, tačiau nenurodė **statinių pogrupio**. Toks kvalifikacijos reikalavimas buvo nustatytas neatsižvelgiant į Pirkimo objektą ir jam neproporcingas, apribojantis tiekėjų konkurenciją.

Pažeista: VPJ 47 str. 1 d. nuostatas bei VPJ 17 str. 1 d. įtvirtinti proporcingumo ir nediskriminavimo principai

Pavyzdys

Pažeidimas dėl kvalifikacijos reikalavimo

Pirkimo sąlygose nurodyta „Maksimali Pirkimui skiriama lėšų suma: 189 439,35 Eur.“

Pirkimo sąlygų „Tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai“ reikalaujama, kad „ Vidutinė metinė svarbiausių statybos darbų apimtis per pastaruosius 5 metus arba per laiką nuo tiekėjo įregistravimo dienos (jeigu tiekėjas vykdė veiklą trumpiau nei 5 metus) yra ne mažesnė kaip 480 000,00 Eur su PVM“.

Pažymėtina, kad Tiekėjo kvalifikacijos reikalavimų nustatymo metodikos 21.1.6. p. numato „Patirties vertinimo ypatumai darbų pirkimo atveju – įsigyjant darbus, vertinama vidutinė metinė svarbiausių statybos darbų apimtis per pastaruosius 5 metus arba per laiką nuo tiekėjo įregistravimo dienos (jeigu tiekėjas vykdė veiklą mažiau nei 5 metus). Vidutinė metinė svarbiausių statybos darbų vertė turi būti ne mažesnė kaip 0,5 perkamų darbų vertės“.

Išvada

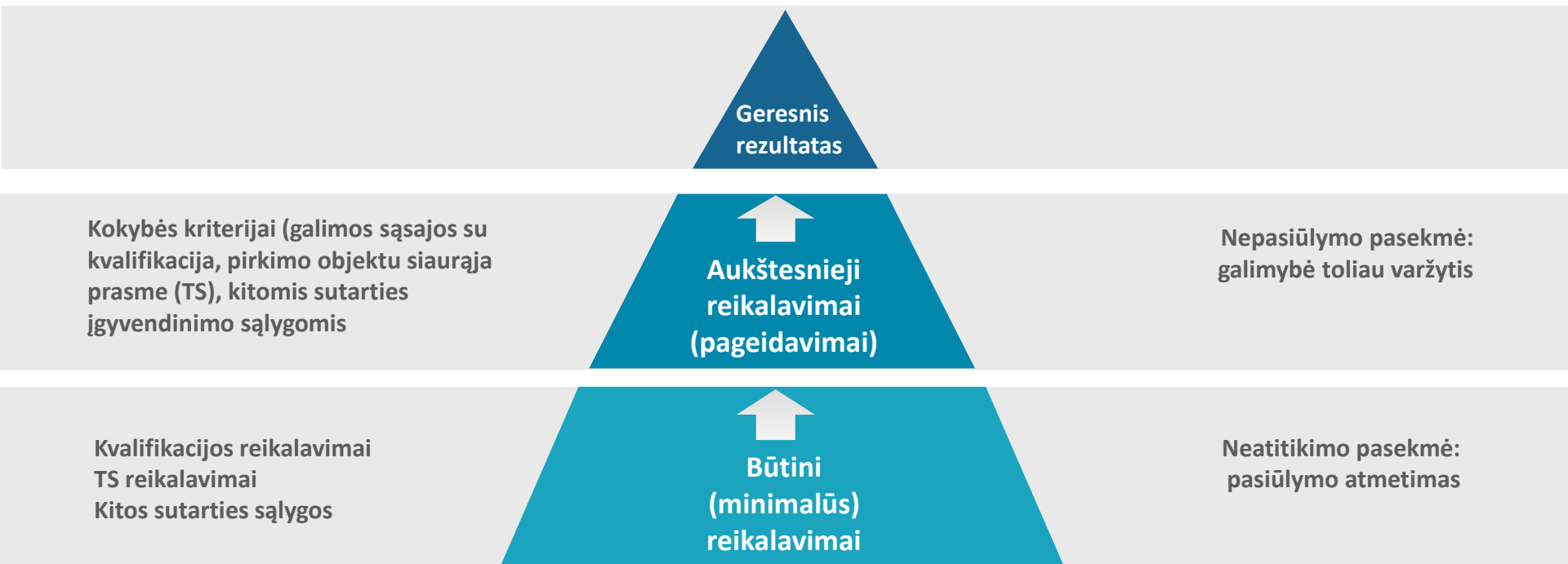
Reikalavimas buvo pernelyg užaukštintas, neproporcingas Pirkimo objektui ir apribojantis tiekėjų konkurenciją.

Pažeista: VPJ 17 str. 1 d. nurodyti lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principai, VPJ 47 str. 1 d. nuostatos

Pasiūlymų vertinimo kriterijai

Vertinimo kriterijų prigimtis ir sąsajos

Ekonominio naudingumo vertinimo kriterijai

Kriterijai tiesiogiai susiję su perkamu objektu

kt. kriterijai

Pasiūlymų vertinimo kriterijai

Vertinimo kriterijų „UŽ“ ir „PRIEŠ“

KAINA

Už

- Paprastesnis pirkimo sąlygų parengimas;
- Trumpesnė pirkimų vykdymo trukmė;
- Paprastas ir aiškus laimėtojo nustatymas;
- Lėšų taupymas.

Prieš

- Didelė rizika įsigyti nekokybiškas prekes ar paslaugas;
- Rizika, kad pasiūlymų nepateiks kvalifikuočiausi (bet ne pigiausi) savo srities tiekėjai.

SĄNAUDOS

Už

- Įvertinamas visas produkto gyvavimo ciklas
- Trumpesnė pirkimų vykdymo trukmė;
- Paprastas ir aiškus laimėtojo nustatymas
- Lėšų taupymas.

Prieš

- Didelė rizika įsigyti nekokybiškas prekes ar paslaugas;
- Rizika, kad pasiūlymų nepateiks kvalifikuočiausi (bet ne pigiausi) savo srities tiekėjai.

KAINOS AR SĄNAUDŲ IR KOKYBĖS SANTYKIS

Už

- Galimybė pasirinkti tiekėjus pagal siūlomų prekių, paslaugų ar darbų kokybės, efektyvumo, ekonomiškumo ir pan. kriterijus;
- Geresnės prielaidos pirkimo vykdytojo poreikius geriausiai atitinkantiems rezultatams gauti.

Prieš

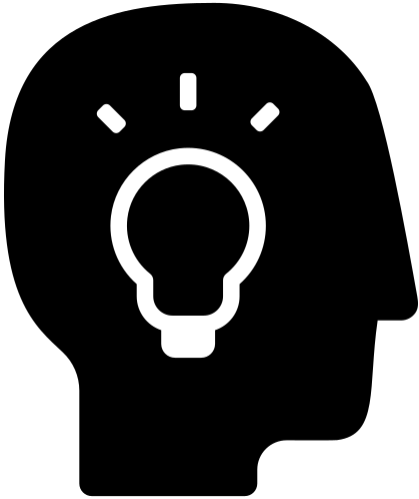
- Ilgesnė pirkimų vykdymo trukmė;
- Sudėtingesnis pasiūlymų vertinimas.

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Vertinimo tvarka

- PO turėtų įvertinti, ar tam tikri vertinimo kriterijai atspindi **potencialią ekonominę naudą**, ar **padidina perkamo objekto naudojimo efektyvumą**, ar **bus pasiekti konkrečius pirkimo tikslai**, ir sprendimus motyvuoti iki pirkimo pradžios.
- PO turėtų turėti pagrindžiančius dokumentus, dėl kokių priežasčių pasirinkti vieni ar kiti vertinimo kriterijai, jų parametrai, kodėl jiems suteikti vieni ar kiti lyginamieji svoriai ir kokia jų įtaka perkamo objekto naudojimo efektyvumui bei ekonominei naudai.
- Turėkite aiškiai suformuluotą vertinimo užduotį ekspertui, jei ekspertai atliko kriterijų vertinimą ir pateikė išvadas.
- Išsiskyrus ekspertų įvertinimams - būkite pasiruošę, ką toliau darysite: (i) ar pateiksite dar vienam ekspertui? (ii) ar prašysite pateikti papildomus įvertinimus?

Dėl ekonominio naudingumo vertinimo kriterijų

2018 m. gegužės 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-178-378/2018

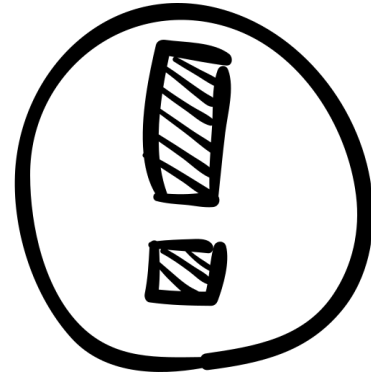
Nagrinėjamoje byloje kilo ginčas dėl to, kokie pasiūlymo ekonominio naudingumo vertinimo kriterijai turėtų būti nustatomi pirkimo sąlygose perkant darbus ir kaip turėtų būti aprašomas jų vertinimas, kad būtų užtikrintas viešųjų pirkimų principų įgyvendinimas.

„<...> Apibendrinama tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatuoja, kad tais atvejais, kai pagal perkančiosios organizacijos parengtas pirkimo sąlygas sprendžiant dėl tiekėjų pasiūlymų ekonominio naudingumo vertinamas ne konkretus matmuo (pvz., fizikinis dydis), tačiau prašoma pateikti nurodyto kriterijaus aprašymą, perkančiajai organizacijai kyla pareiga kuo tiksliau ir detaliau aprašyti vertinimo kriterijus, kuriais remiantis bus skiriami konkretūs pasiūlymo ekonominio naudingumo balai.“

„<...> Nagrinėjamu atveju dėl aptartų neaiškumų, Pirkimo sąlygose nenustačius detalios kriterijų vertinimo sistemos, buvo sukurta situacija, kai konkretaus pasiūlymo vertinimas priklausys nuo subjektyvaus vertintojo požiūrio, perkančiosios organizacijos poreikių ar motyvų, o tai neatitinka VPĮ įtvirtinto skaidrumo imperatyvo“.

Vertinimo kriterijų subjektyvumas

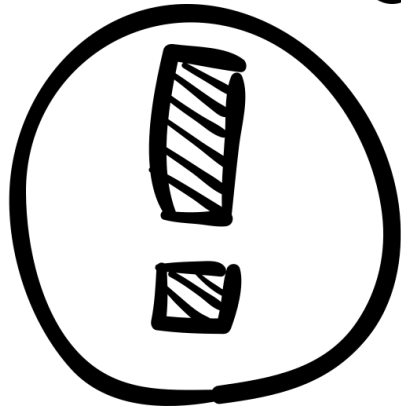
I kriterijus - Kaina (C)	Mažiausia kaina	Kainos pasiūlymas	X=40
II kriterijus - Pastato planinės struktūros ir funkcinio zonavimo sprendimai (T₁)	<ul style="list-style-type: none"> - → projektuojamo objekto tūrio kompaktiškumas; - → vidinių erdvių daugiafunkciškumas, universalumas, inovatyvumas pritaikant gydymo veiklai ir keičiantis reikmėms; - → racionalus planinis sprendimas, pastato funkcinio - technologinio zonavimo pagrįstumas ir nuoseklumas; - → racionalus patalpų ir zonų išdėstymas inžinerinių komunikacijų, judėjimo bei sklypo plano sprendinių požiūriu; - → optimalus bendrojo, pagrindinio ir pagalbinio plotų santykis; - → darbo vietų ir pacientų skirtų erdvių išdėstymo funkcionalumas ir panaudojimo efektyvumas, jų santykis. 	Laisvos formos aprašymas	Y ₁ =20
III kriterijus - Architektūriniai ir urbanistiniai sprendimai (T₂)	<ul style="list-style-type: none"> - → architektūrinės idėjos išpildymo vientisumas, aiškumas, originalumas; - → pastato vidinių erdvių ryšys su architektūriniais eksterjero ir interjero sprendimais; - → transporto bei parkavimo organizavimas; 	Laisvos formos aprašymas	Y ₂ =15

Numatyti subjektyvių kriterijų kuo objektyvesnę vertinimo tvarką, kad būtų visiems aišku, kaip bus vertinama ir kokio rezultato pagrįstai gali tikėtis.

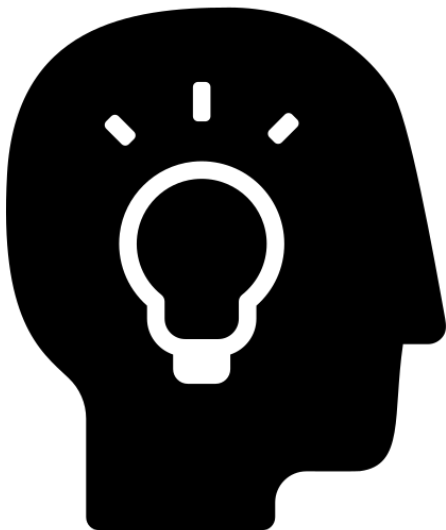
Vertinimo kriterijų pagrįstumas

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Vertinimo kriterijai</i>	<i>Kriterijaus lyginamasis svoris</i>
1.	<i>Kaina, C</i>	$X=80$
2.	<i>Darbų atlikimo terminas mėnesiais, T₁</i>	$Y_1=10$
3.	<i>Papildoma statinio garantinio termino trukmė metais, T₂</i>	$Y_2=5$
4.	<i>Siūlomas (numatomas) mokėti darbo užmokestis - T₃</i>	$Y_3=5$

1. Jei nustatomas termino kriterijus – nenumatyti pratęsimo galimybių, sudarius sutartį nekeisti darbų atlikimo termino, derinant grafiką;
2. Jei nustatomas garantijos termino kriterijus – įvertinti eksploatacijos laikotarpį ir numatyti.
3. Apsvarstyti baudų mechanizmą dėl nepasiektų kriterijų reikšmių įgyvendinimo.

CE ženklėjimas

Reikalaujamas pateikti kartu su pasiūlymu rinkoje egzistuojančios prekės CE sertifikatas (ar deklaracija)

Rekomenduojame nereikalauti pateikti CE sertifikatą ar deklaraciją kartu su pasiūlymu.

Vietoj to, siūlome nustatyti sutarties vykdymo sąlygą, kad visais atvejais pristatant prekę būtų pateikiamas CE sertifikatas. Pažymime, kad jei norite su pasiūlymu vertinti ir tikrinti CE ženklėjimą, tai būtina nurodyti, kad tiekėjai kartu su pasiūlymu pateiktų arba įsigyjamų prekių CE sertifikatus, arba deklaraciją.

Reikalaujamas pateikti kartu su pasiūlymu rinkoje neegzistuojančios prekės CE sertifikatas

Siekiant užtikrinti tiekėjų konkurenciją ir įvertinus, kad įsigyjama prekė rinkoje dar neegzistuoja, rekomenduojame PD nustatyti sutarties vykdymo sąlygą, kad tik pristačius prekę būtų pateikiamas CE sertifikatas.

The image shows the European Union flag, which consists of twelve five-pointed gold stars arranged in a circle on a blue background. The flag is waving and is positioned on the left side of the slide, partially overlapping a white diagonal shape that contains the text.

Pirkimo sąlygų keitimas

ESTT 2017.04.05 byla Nr. C-298/15

LAT nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

Ar Direktyvos 2004/17 10, 38, 46, 47 straipsnių nuostatos kartu ar atskirai (bet jomis neapsiribojant) turi būti suprantamos ir aiškinamos taip, kad:

tiekėjų **lygiavertio vertinimo ir skaidrumo principai nepažeidžiami**, kai perkančioji organizacija:

- pirkimo dokumentuose iš anksto nustato bendrąją tiekėjų profesinių pajėgumų sumavimo galimybę, bet ne konkrečią jos įgyvendinimo tvarką,
- vėliau vykstant viešojo pirkimo procedūrai ji **patikslina** tiekėjų kvalifikacijos vertinimo reikalavimus, juose **įtvirtina tam tikrus** tiekėjų profesinių pajėgumų sumavimo **ribojimus**,
- dėl tokio kvalifikacijos reikalavimų turinio **patikslinimo ji pratešia galutinį pasiūlymų pateikimo terminą ir apie šį termino pratęsimą paskelbia** [Europos Sąjungos] Oficialiajame leidinyje?

The image shows the European Union flag, which consists of a blue field with twelve five-pointed gold stars arranged in a circle. The flag is waving and is set against a clear blue sky. It occupies the left side of the slide, partially overlapping a white diagonal shape that contains the text.

Pirkimo sąlygų keitimas

ESTT 2017.04.05 byla Nr. C-298/15

ESTT paaiškino (vadovaudamasis SESV nuostatomis):

Teisingumo Teismo jurisprudencijos taip pat matyti, kad vykstant viešojo pirkimo sutarties procedūrai perkantysis subjektas **iš principo negali keisti esminių pirkimo sąlygų**, įskaitant technines specifikacijas ir sutarties sudarymo kriterijus, kuriomis atitinkami ūkio subjektai teisėtai rėmėsi, priimdami sprendimą pateikti pasiūlymą arba, atvirkščiai, nedalyvauti atitinkamame viešojo pirkimo konkurse.

Vis dėlto tuo remiantis **negalima** daryti išvados, kad bet koks pirkimo sąlygų keitimas jau paskelbus apie pirkimą iš esmės yra draudžiamas bet kokiomis aplinkybėmis.

Taigi perkantysis subjektas **išimtiniais** atvejais turi galimybę **taisyti ar pildyti** pirkimo sąlygų duomenis, kuriems tereikia **paprasto paaiškinimo** arba siekiant ištaisyti akivaizdžias **redakcinio pobūdžio klaidas**, jei apie šį pakeitimą informuojami visi dalyviai

Pirkimo sąlygų keitimas

ESTT 2017.04.05 byla Nr. C-298/15

ESTT paaiškino (vadovaudamasis SESV nuostatomis):

Kai viešojo pirkimo sutartis į Direktyvos 2004/17 taikymo sritį nepatenka, bet sukelia aiškų tarptautinį susidomėjimą, vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principai, taip pat skaidrumo pareiga, išplaukiantys, be kita ko, iš SESV 49 ir 56 straipsnių, turi būti aiškinami taip, jog pagal juos **nedraudžiama**, kad perkantysis subjektas po skelbimo apie pirkimą paskelbimo **pakeistų pirkimo sąlygų nuostatą**, kurioje numatyti profesinių pajėgumų reikalavimai ir jų sumavimo tvarka, kaip antai pagrindinėje byloje ginčijamą 4.3 punktą, su sąlyga,

- pirma, kad padaryti pakeitimai **nėra** tokie **esminiai**, jog **gali pritraukti** potencialių dalyvių, kurie, jei tų pakeitimų nebūtų padaryta, negalėtų pateikti pasiūlymo,
- antra, kad apie šiuos pakeitimus **tinkamai paskelbta**, ir,
- trečia, kad jie padaromi **prieš dalyviams pateikiant pasiūlymus**, šių pasiūlymų pateikimo **terminas pratęsiamas**, jeigu atitinkami pakeitimai svarbūs, ir pratęsimo trukmė yra **pakankama** tam, kad suinteresuotieji ūkio subjektai galėtų atitinkamai pritaikyti savo pasiūlymus, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

VPT išaiškinimas dėl PD keitimo

vpt.lrv.lt/lt/naujienos/pirkimo-dokumentu-keitimas-po-ju-paskelbimo

Paieška Išplėstinė paieška Naujienų prenumerata

Pirkimo dokumentų keitimas po jų paskelbimo

Titulinis • Naujienos • Pirkimo dokumentų keitimas po jų paskelbimo Spausdinti

Data 2018 01 03 **vertinimas** 27
Aktualijos

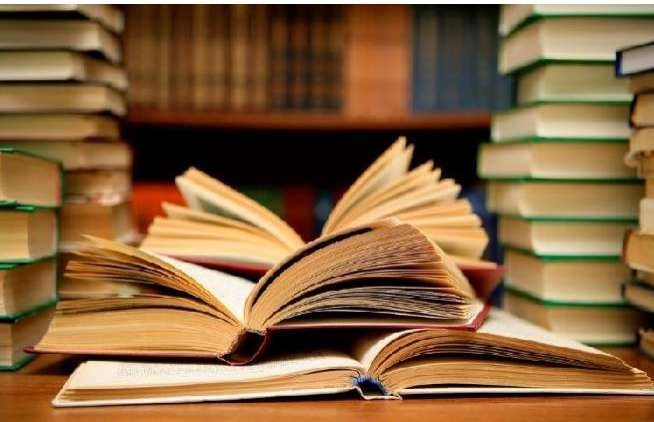
Dėl valstybės pirkimo dokumentų keitimo po jų paskelbimo, keičiantis sąlygoms, keičiantis kainoms, keičiantis...

Taip pat skaitykite

- Dėl IT palaikymo prenumeratos pirkimų kviečiame teikti pasiūlymus
- Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (CVP IS) sutrikimai
- Galimi laikini CVP IS sutrikimai
- Dėl per didelės, pirkimo vykdytojui nepriimtinos kainos nustatymo

<https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/pirkimo-dokumentu-keitimas-po-ju-paskelbimo>

Kokias problemas pastebime?

Nustatyti neaiškūs, dviprasmiški, pernelyg abstraktūs ar per didelio diapazono vertinimo kriterijai, nepateikiant tikslių išaiškinimų pagal ką konkrečiai koks balas gali būti skiriamas

Pažeidimas dėl ekonominio naudingumo vertinimo

Pirkimo objektas – informacinės sistemos ir posistemės kūrimo ir diegimo paslaugos.

Pirkimo sąlygose nustatyta, kad ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas pagal kainos ir kokybės santykį.

- ekonominio vertinimo kriterijai ir parametrai bei jų lyginamieji svoriai: Kaina (C) (lyginamasis svoris $X=40$), Paslaugų teikimo strategija, jos išsamumas ir nuoseklumas (T_1), kurio parametras Projekto tikslų suvokimas ir specifikos supratimas, siūlomos projekto vykdymo strategijos aiškumas, vientisumas, pagrįstumas (P_1) (lyginamasis svoris $Y_1=20$), Techninio sprendimo optimalumas (T_2), kurio parametras Techninių reikalavimų realizavimo kokybė (P_2) (lyginamasis svoris $Y_2=30$) ir Projekto įgyvendinimo plano optimalumas (T_3) išskaidytas į 3 parametrus: Projekto darbų išdėstymo racionalumas ir neprieštarinumas bei laiko sąnaudų projekto darbams optimalumas (P_3), Rizikos faktorių suvokimas, pasiūlyti rizikos sprendimo būdai bei jų pagrįstumas (P_4), ir Koordinavimo ir kokybės valdymo plano racionalumas (P_5) (lyginamasis svoris $Y_1=10$);
- kriterijų T parametų P_1 , – P_5 vertinimui nustatyta 100 balų skalė (padalinta į 5 kokybinius intervalus): silpnai (1–19), patenkinamai (20–39), vidutiniškai (40–59), gerai (60–79), puikiai (80–100), pagal kurią ekspertinio vertinimo metodu atliekant T parametų P_1 , – P_5 ekonominio naudingumo vertinimą, suteikiamas jiems tam tikras balas / reikšmė nuo 1 iki 100 balų;

Kriterijų T parametų P_1 , – P_5 vertinimui lentelėje pateikti skirtingų balų reikšmių aprašymai / apibūdinimai. Kriterijų T parametų P_1 , – P_5 skirtingų balų reikšmių aprašymai / apibūdinimai abstraktūs dėl naudojamų sąvokų, o pasiūlymo kriterijaus parametų vertinimui nustatytas itin platus skirtingų balų (20) diapazonas; neaišku, koks balas turėjo būti skiriamas vertinant kriterijaus parametą atitinkamame intervale (pavyzdžiui, vidutiniškai – intervalas yra nuo 40 iki 59 balų), nes skirtingų balų reikšmių aprašyme / apibūdinime nėra detalizuota, kada pasiūlymas vertinamas aukštesniu balu, o kada – žemesniu balu. Pažymėtina ir tai, kad ne tik nurodytame pavyzdyje, bet ir kituose kokybės kriterijų parametų dalių aprašymuose / apibūdinimuose tokia informacija taip pat nedetalizuota.

Išvada

Perkančioji organizacija pažeidė VPĮ nuostatas, kad Pirkimo dokumentai būtų tikslūs, aiškūs, be dviprasmybių, kad tiekėjai galėtų pateikti pasiūlymus, o perkančioji organizacija nupirkti tai ko reikia, Pirkimo sąlygose nustatyta ydinga vertinio tvarka, t. y. Perkančiosios organizacijos pasirinkti ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijai Perkančiajai organizacijai suteikė neribotą pasirinkimo laisvę ir neužtikrino veiksmingos tiekėjų konkurencijos.

Pažeista: VPĮ 35 str. 4 d., 55 str. 5 d., 17 str. 1 d. įtvirtinti viešųjų pirkimų skaidrumo ir lygiateisiškumo principai, 17 str. 2 d. 1 p. įtvirtintas tikslas dėl racionalaus pirkimams skirtų lėšų naudojimo

Pažeidimas dėl ekonominio naudingumo vertinimo

Pirkimo objektas – informacinės sistemos ir naujų el. paslaugų sukūrimas ir įdiegimas.

Pirkimo sąlygose nustatyta, kad:

- ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas pagal kainos (C) ir kokybės (T) santykį, o 12.3 p. lentelėje nurodyti jų lyginamieji svoriai ekonominio vertinime – kainos (C) $X=40$, kokybės (T) $Y=60$.
- Kokybės vertinimo kriterijų (T) sudaro kriterijus – „Techninio sprendimo atitikties pagrindimas“ (T_1). Kriterijus (T_1) išskaidytas į 4 parametrus: 1 parametras (P_{11}) – „Siūlomo technologinio sprendimo ir jo įgyvendinimo vizijos aprašymas atitinkantis techninėje specifikacijoje išdėstytus perkančiosios organizacijos poreikius“; 2 parametras (P_{12}) – „Siūlomos programinės įrangos ir kuriamų komponentų suderinamumo pagrindimas“; 3 parametras (P_{13}) – „Projekto įgyvendinimo planas ir strategija“; 4 parametras (P_{14}) – „Siūlomo technologinio sprendimo tinkamumo pagrindimas demonstracijos metu“;
- Kokybės kriterijaus (T_1) parametrai (P_{11} , P_{12} , P_{13} , P_{14}) vertinti ekspertinio vertinimo metodu, kurį atliko Pirkimo ekspertai, pagal Pirkimo dokumentų 12 skyriaus 12.3 p. lentelėje pateiktus kriterijaus parametų skirtinų balų reikšmių aprašymus / apibūdinimus
- pasiūlymo kriterijaus parametų vertinimui nustatyta 100 balų skalė, padalinta į 5 kokybinius intervalus (silpnai 0–20, patenkinamai 21–40, vidutiniškai 41–60, gerai 61–80, puikiai 81–100), pagal kurią kiekvienas ekspertas, vertindamas ekonominio naudingumo kriterijų parametro atitikimą Pirkimo dokumentuose nustatytiems reikalavimams, suteikia kriterijaus parametrai tam tikrą balą / reikšmę nuo 0 iki 100 balų.

Išvada

Skirtinų balų reikšmių aprašymai / apibūdinimai abstraktūs dėl naudojamų sąvokų – „yra paviršutiniškas, formalus, mažai įtikinamas <...>“, „aiškus, tačiau bendro pobūdžio“, „detalus <...>, tačiau jis yra bendro pobūdžio“, „išsamus ir nuoseklus“ ir t. t., o 12.3 p. lentelėje pasiūlymo kriterijaus parametų vertinimui nustatytas itin platus skirtinų balų (20) diapazonas. Taip pat neaišku, koks balas turėjo būti skiriamas vertinant kriterijaus parametrai atitinkamame intervale (pavyzdžiui, vertinant kriterijaus (T_1) parametrai (P_{11}) vidutiniškai gali būti skiriama nuo 41 iki 60 balų, tačiau šiame intervale skirtinų balų reikšmių aprašyme / apibūdinime nėra detalizuota, kada pasiūlymas vertinamas 60 balų, o kada – žemesniais balais). Pažymėtina ir tai, kad ne tik nurodytame pavyzdyje, bet ir kitose kokybės kriterijų parametrai dalių aprašymuose / apibūdinimuose tokia informacija taip pat nedetalizuota.

Perkančiosios organizacijos Pirkime nustatyta pasiūlymų vertinimo tvarka suformuluota netinkamai, t. y. nepagrįsta, neaiški ir nekonkreti balų skyrimo tvarka, o skirtinų balų reikšmių aprašomosios nuostatos abstrakčios, kas suteikia Perkančiajai organizacijai neribotas galimybes subjektyviam pasiūlymų vertinimui ir neužtikrina skaidraus balų skyrimo

Pažeista: VPĮ 35 str. 4 d., 55 str. 5 d., 17 str. 1 d. įtvirtinti viešųjų pirkimų skaidrumo ir lygiateisiškumo principai

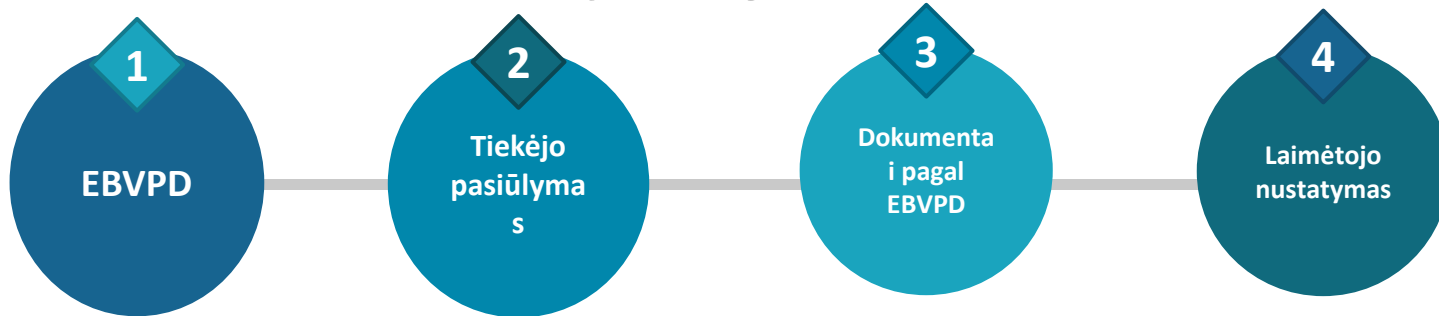
Tiekėjų pasiūlymų vertinimas

Pasiūlymo vertinimas

Kaip jį atliekame?

Pasiūlymų vertinimas

PO reikalauja:

- Bet kurio dalyvio: bet kuriuo pirkimo procedūros metu (jei reikia užtikrinti tinkamą pirkimo procedūros atlikimą)
- Laimėtojo: prašoma pateikti **aktualius** dokumentus
- Preliminarios sutarties atveju: atnaujinus varžymąsi tiekėjas pateikia aktualią inofrmaciją, jei ji pasikeitė nuo pasiūlymo pateikimo dienos

Ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo nustatymas

45 str. 1 d. 5 p.

Jeigu ekonomiškai naudingiausiame pasiūlyme nurodyta kaina viršija pirkimui skirtas lėšas, nustatytas perkančiosios organizacijos prieš pradėdant pirkimo procedūrą, ir perkančioji organizacija **pirkimo dokumentuose nėra** nurodžiusi pirkimui skirtų lėšų sumos, kiti pasiūlymų eilėje esantys pasiūlymai laimėjusiais **negali būti** nustatyti.

Pirkimui skirtų lėšų suma, nustatyta ir užfiksuota perkančiosios organizacijos rengiamuose dokumentuose prieš pradėdant pirkimo procedūras, **gali būti keičiama**, kai ji **nėra nurodyta pirkimo dokumentuose**, perkančiajai organizacijai ekonomiškai naudingiausiame pasiūlyme nurodyta kaina yra priimtina ir perkančioji organizacija gali pagrįsti šios kainos priimtinumą ir suderinamumą su racionalaus lėšų naudojimo principu

PO nurodė max sumą PD

Pasiūlymas atmetamas, kiti pasiūlymai gali būti pripažinti laimėjusiais

PO nenurodė max sumos PD

Jei laimėtojo kaina viršija planuojamas lėšas, PO gali ją padidinti

Svarbu atsiminti

Akcentai

01 Įsitikinti, kad tiekėjas turi tiesę verstis ta veikla, kuri reikalinga sutarčiai įvykdyti

02 Pasiūlymas nėra atmetamas, jei už techninę dalį gaunama 0 balų (ekon. naud.)

03 Pasiūlymas vertinimas tik pagal PD nustatytus reikalavimus

04 Pasiūlymas neatmetamas, jei pasiūlyta daugiau nei prašoma

05 Draudžiama leisti pakeisti pasiūlymą

Svarbu nepamiršti, kad vertinant pasiūlymus:

Susipažinimas

Tiekėjai nedalyvauja susipažinime procedūroje; Kai vertinimas ne kiekybinis, privalomi du vokai – antrasis plėšiamas tik įvertinus techninius duomenis

Principai

Galima nesudaryti sutarties su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių tiekėju, jeigu paaiškėja, kad pasiūlymas neatitinka VPĮ 17 str. 2 d. 2 p. (aplinkosauga, socialiniai reikalavimai)

Atmesti iškart galima – jei?

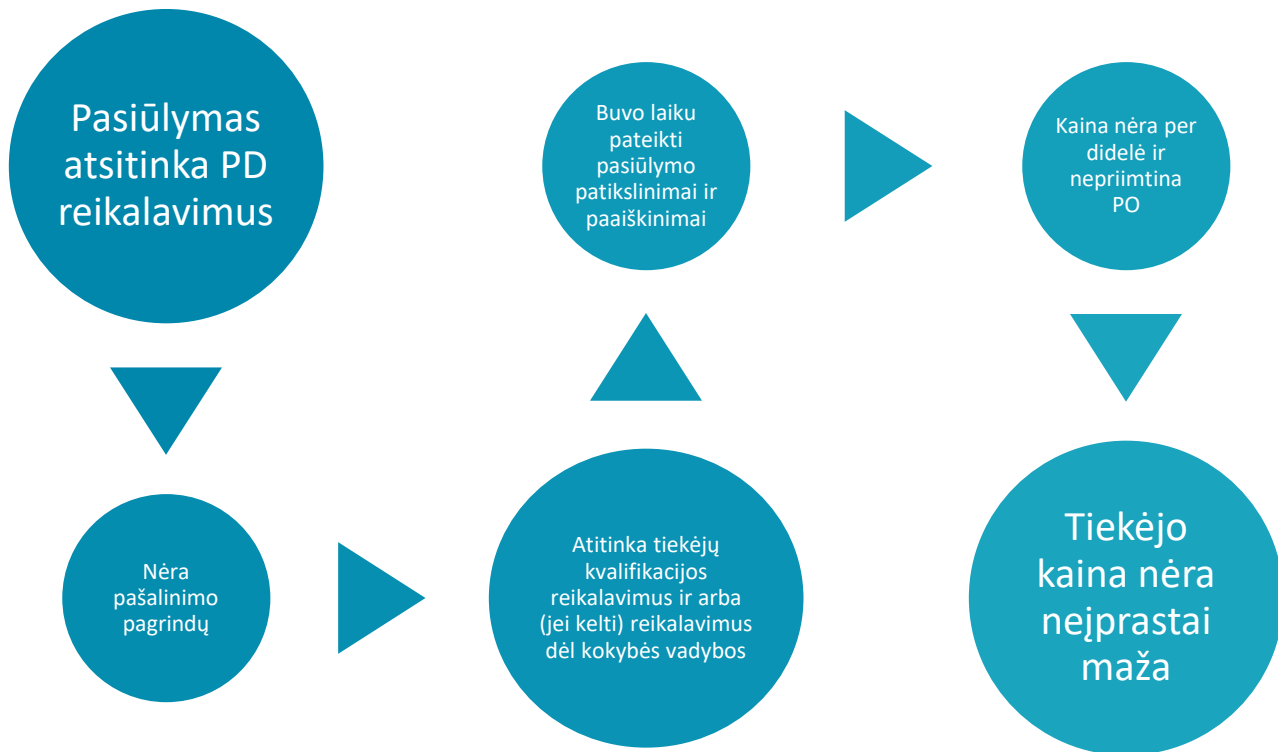
Jei paaiškėja, kad pasiūlymas turėtų būti atmestas. Pvz. perkame baldus, o pasiūlo kompiuterinę įrangą.

Per didelė kaina

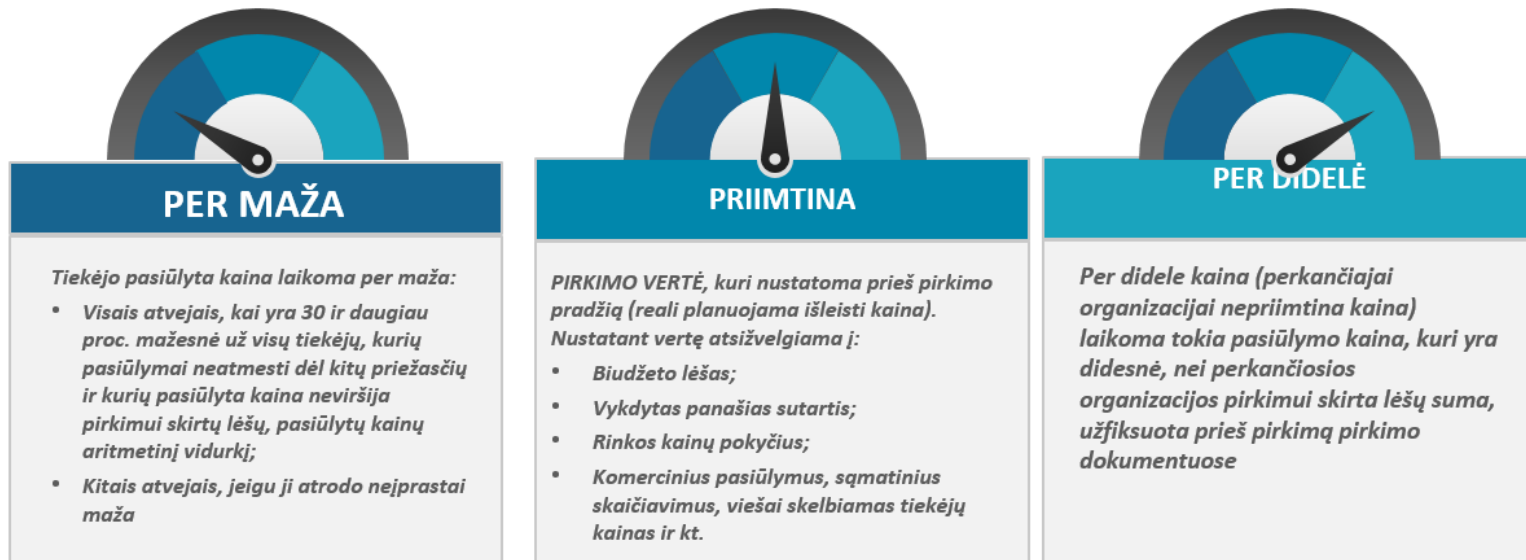
Jei kaina yra per didelė ir nepriimtina, o kiti eilėje esantys pasiūlymai laimėtojai negali būti nustatyti.

Laimėtojo nustatymas

Pasiūlymo kaina turi būti racionali

Konfidencialios informacijos apimties nustatymo viešuosiuose pirkimuose

2018 m. sausio 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-16-378/2018

„<...> Teisėjų kolegija, remdamasi šioje nutartyje išdėstytais argumentais ir kasacinio teismo praktikos precedentais bei vadovaudamasi CPK 361 straipsnio 4 dalies 2 punktu, formuluoja tokių teisės aiškinimo taisyklę: VPJ 6 straipsnyje įtvirtinta tiekėjo teisė apsaugoti pasiūlyme atskirai nurodytą neviešintą informaciją apima tik tokius duomenis, kurie kvalifikuotini kaip komercinė (gamybinė) paslaptis CK 1.116 straipsnio 1 dalies prasme. Tik pačios svarbiausios ir komerciškai jautriausios informacijos apsauga pagrįsta viešųjų pirkimų teisinių santykių reguliavimo tikslais bei aplinkybe, kad viešųjų pirkimų procedūrose patys tiekėjai, teikdami pasiūlymą, išviešina su savo veikla ar patirtimi susijusius duomenis, taigi iš esmės atsisako kai kurių duomenų slaptumo. Dėl to vien tai, kad kitais atvejais (įprastai) tam tikra su tiekėju ir jo veikla susijusi informacija nėra laisvai prieinama kitiems ūkio subjektams, nereiškia, kad viešųjų pirkimų procedūrose ji yra saugotina, jei neatitinka komercinės paslapties sampratos.“

Ar galima tikslinti tiekėjo pasiūlymą?

Teismų praktikoje, atsižvelgiant į skirtingus Viešųjų pirkimų įstatymo keliamus reikalavimus bei netapačią viešųjų pirkimų santykių šalims suteikiamų teisių ir pareigų apimtį, yra išskiriamos sąvokos „*pasiūlymas siaurąja prasme*“ ir „*pasiūlymas plačiąja prasme*“.

Pasiūlymas siaurąja prasme iš esmės reiškia tą pasiūlymo dalį, kuria tiekėjas siūlo viešojo pirkimo sutarties objektą, nurodo jo savybes, kainą, sutarties vykdymo aplinkybes ir pan. Tuo tarpu pasiūlymas plačiąja prasme reiškia perkančiajai organizacijai pateiktų dokumentų visumą.

Negalima keisti pasiūlymo esmės – pakeisti kainą arba padaryti kitų pakeitimų, dėl kurių PD reikalavimų neatitinkantis pasiūlymas taptų atitinkantis PD reikalavimus

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika

Dėl galimybės tikslinti pasiūlymą

VPĮ 55 str. 9 d.

„<...> gali prašyti dalyvių patikslinti, papildyti arba paaiškinti savo pasiūlymus, tačiau ji negali prašyti, siūlyti arba leisti pakeisti pasiūlymo, pateikto atviro ar riboto konkurso metu, ar galutinio pasiūlymo,<...> esmės – pakeisti kainą arba padaryti kitų pakeitimų, dėl kurių pirkimo dokumentų reikalavimų neatitinkantis pasiūlymas taptų atitinkantis pirkimo dokumentų reikalavimus. <...> radusi pasiūlyme nurodytos kainos ar sąnaudų apskaičiavimo klaidų, **privalo** paprašyti dalyvių per jos nurodytą terminą ištaisyti pasiūlyme pastebėtas aritmetines klaidas, nekeičiant susipažinimo su pasiūlymais metu užfiksuotos kainos ar sąnaudų. Taisydamas pasiūlyme nurodytas aritmetines klaidas, dalyvis gali taisyti kainos ar sąnaudų sudedamąsias dalis, tačiau neturi teisės atsisakyti kainos ar sąnaudų sudedamųjų dalių arba papildyti

2019 m. birželio 20 d. civilinė byla Nr. Nr. e3K-3-217-969/2019

Žiniaraščiai negali būti tikslinami. „<...> Konkursui (neteikiant naujo žiniaraščio su ištaisytomis duomenimis), toks pasiūlymo paaiškinimas <...> kaip pakeičiantis pradinį ieškovės pasiūlymą.

2019 m. spalio 31 d. civilinė byla Nr. e3K-3-314-469/2019

Nesukurta (nepagaminta) prekė - negali būti pateikiami dokumentai, kurie pagrįstų atitikimą PD, jei su pasiūlymu jie nebuvo pateikti.

2020 m. vasario 27 d. civilinė byla Nr. e3K-3-140-916/2020

Jei teikėjai nepateikia kartu su pasiūlymu, jį pagrindžiančios informacijos. Pvz. duomenų apie prekės atitikimą TS reikalavimams. Tokia informacija negali būti tikslinama.

2020 m. lapkričio 11 d. civilinė byla Nr. e3K-3-272-378/2020

„<...> šio pasiūlymo klaidai ištaisyti ir tik tiek, kiek pradinio pasiūlymo papildymas arba pataisymas nelemia esminio pasiūlymo pakeitimo; pataisyti pradinį pasiūlymą tam, kad būtų ištaisytos akivaizdžios korektūros klaidos, **galima tik išimtiniais atvejais ir tik jei šis pakeitimas faktiškai nelemia naujo pasiūlymo**“.

Ar galima tikslinti duomenis apie kvalifikaciją?

Pažymėtina, kad apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai aiškino ir taikė cituojamą kasacinio teismo praktiką, nes pradinį kvalifikacijos duomenų aiškinimą (tikslinimą), t. y. procesą, kuriam taikomas VPĮ 45 straipsnio 3 dalies reguliavimas, pakeitė į pradinę informaciją, t. y. šio proceso objektą. Teisės aiškinimo taisyklė, jog tiekėjas negali pakartotinai paaiškinti (patikslinti) savo kvalifikacijos duomenų, reiškia, kad Tiekėjų grupė turėjo teisę tikslinti tik duomenis apie pirmą kartą pateiktus penkis projektus, įskaitant Elektrėnų sankryžos, Kelių Nr. A4 ir Nr. 4311 projektus (žr. šios nutarties 113.6 punktą), **ir tik vieną kartą.**

Teisėjų kolegija konstatuoja, kad, priešingai nei sprendė teismai, bet kokiu atveju (nepriklausomai nuo Tiekėjų grupės ir atsakovės nesutarimo dėl Konkurso sąlygų 32.4.1 ir 81.8 punktų taikymo) aplinkybė, jog Tiekėjų grupė kelis kartus tikslino savo kvalifikacijos duomenis, *per se* suponuoja neteisėtą VPĮ 45 straipsnio 3 dalies, kartu viešųjų pirkimų principų, taikymą, Konkurso procedūrų neskaidrumą. Net jei Tiekėjų grupės pateiktų duomenų negalima būtų vertinti kaip melagingų (nors teisėjų kolegija šioje nutartyje padarė priešingą išvadą), perkančiosios organizacijos **leidimas Tiekėjų grupei tikslinti kvalifikacijos duomenis tol, kol jais, atsakovės vertinimu, būtų pagrindžiama kvalifikacijos atitikties Profesinio pajėgumo sąlygai, pažeidžia tiekėjų lygiateisiškumo ir skaidrumo principus, Konkurso laimėtojos atžvilgiu lemia nepagrįstos pirmenybės suteikimą.**

2020 m. lapkričio 11 d. civilinė byla Nr. e3K-3-272-378/2020

Ar galima leisti pakeisti subrangovą/subtiekėją kitu?

VPĮ 45 straipsnis. Tiekėjo ir jo pateiktos paraiškos ir pasiūlymo vertinimo bendrieji principai

3. Jeigu kandidatas ar dalyvis pateikė netikslus, neišsamius ar klaidingus dokumentus ar duomenis apie atitiktą pirkimo dokumentų reikalavimams arba šių dokumentų ar duomenų trūksta, **perkančioji organizacija privalo** nepažeisdama lygiateisiškumo ir skaidrumo principų prašyti kandidatą ar dalyvį šiuos dokumentus ar duomenis patikslinti, papildyti arba paaiškinti per jos nustatytą protingą terminą. **Tikslinami, papildomi, paaiškinami ir pateikiami nauji** gali būti tik dokumentai ar duomenys dėl tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimo, **atitikties kvalifikacijos reikalavimams** <...>.

VPĮ 49 straipsnis. Rėmimasis kitų ūkio subjektų pajėgumais

1. **Tiekėjas gali remtis kitų ūkio subjektų pajėgumais**, kad atitiktų pirkimo dokumentuose nustatytą reikalavimą turėti specialų leidimą arba būti tam tikrų organizacijų nariu pagal šio įstatymo 47 straipsnio 2 dalies nuostatas, nustatytus finansinio ir ekonominio pajėgumo reikalavimus pagal šio įstatymo 47 straipsnio 3 dalies nuostatas ar techninio ir profesinio pajėgumo reikalavimus pagal šio įstatymo 47 straipsnio 6 dalies nuostatas, **neatsižvelgiant į ryšio su tais ūkio subjektais teisinį pobūdį.**

VPĮ 88 straipsnis. Subtiekimas

1. Perkančioji organizacija **turi reikalauti**, kad dalyvis savo pasiūlyme nurodytų, kokiai pirkimo sutarties daliai ir kokius subtiekėjus, jeigu jie yra žinomi, jis ketina pasitelkti.

3. Pirkimo dokumentuose **turi būti nustatyta**, kad, sudarius pirkimo sutartį, tačiau ne vėliau negu pirkimo sutartis pradeda vykdyti, **tiekėjas įsipareigoja perkančiajai organizacijai pranešti tuo metu žinomų subtiekėjų pavadinimus, kontaktinius duomenis ir jų atstovus.** Perkančioji organizacija **taip pat reikalauja**, kad tiekėjas informuotų apie minėtos informacijos pasikeitimus visu pirkimo sutarties vykdymo metu, taip pat apie **naujus subtiekėjus, kuriuos jis ketina pasitelkti vėliau.**

Informavimas - ką turiu informuoti ir kada (kaip)?

Ką turiu informuoti?

- Susiinteresuotą kandidatą ir dalyvį
- LAT 2020 lapkričio 12 d. Nr. e3K-3-300-378/2020 nutarties išvada

Kada turiu informuoti?

- Ne vėliau kaip per 5 d.d. apie priimtą sprendimą dėl laimėtojo (VPĮ 58 str. 1 d.)
- Ne vėliau kaip per 3 d. d. apie priimtą sprendimą dėl EBVPD kiekvienam dalyviui (VPĮ 50 str. 5 d.)

Kaip turiu informuoti?

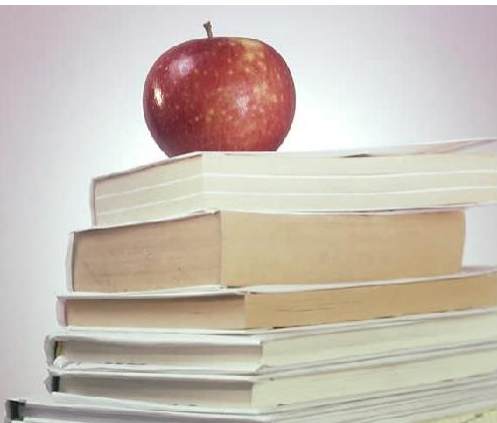
- Pagrįsdama priimtus sprendimus
- Kandidatui – jo paraiškos atmetimo priežastis; Laimėjusio pasiūlymo charakteristikas ir santykinius pranašumus, dėl kurių šis pasiūlymas buvo pripažintas geriausiu, taip pat šį pasiūlymą pateikusių dalyvio ar preliminariosios sutarties šalių pavadinimus.
- Informuoti visada dėl priimtų sprendimų, nepriklausomai nuo kiek jų įvyko.

Kuriame
Lietuvos ateičiai
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Kokias problemas pastebime?

Priimami tiekėjų pasiūlymai, su kuriais nepateikti visi pasiūlymo visumą sudarantys dokumentai

Tiekėjams suteikiama galimybė po pasiūlymų pateikimo termino pateikti dokumentus, kurie turėjo būti pateikti kartu su pasiūlymų

Laimėtojo pasiūlymas neatitinka pirkimo dokumentuose nustatytų reikalavimų/parametrų

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Pavyzdys

Pažeidimas dėl tiekėjų pasiūlymų vertinimo

Pirkimo objektas – baldai.

Techninėje specifikacijoje pateikti kėdžių matmenys ir nurodyta, kad matmenys yra **preliminarūs**.

Perkančioji organizacija atmetė tiekėją, kuris pasiūlė ne tiksliai, bet šiek tiek kitokių matmenų kėdes remdamasis tuo, kad Techninėje specifikacijoje nurodyta, jog duomenys pateikti tik preliminarūs.

Išvada

Pirkimo sąlygos buvo neaiškios ir klaidinančios tiekėjus, o pats Projekto vykdytojas nesilaikė Pirkimo sąlygose nustatytos pasiūlymų nagrinėjimo procedūros ir Techninės specifikacijos reikalavimų, nes turėjo vertinti atmesto tiekėjo pasiūlymą atsižvelgiant į tai, kad Techninėje specifikacijoje buvo nurodyti preliminarūs kėdės matmenys. Dėl to, šio tiekėjo pasiūlymas buvo atmestas nepagrįstai, o laimėtojo pasiūlymas neteisingai pripažintas laimėjusiu.

Pažeista: VPJ 45 str. 1 d. nuostatos bei VPJ 17 str. 1 d. įtvirtinti skaidrumo ir lygiateisiškumo principai

Pavyzdys

Pažeidimas dėl tiekėjų pasiūlymų vertinimo

Pirkimo objektas – keramikos įranga.

Pirkimo sąlygose nurodyta: „Tiekėjo pasiūlymą sudaro CVP IS priemonėmis pateiktos informacijos ir **dokumentų visuma**:

- CVP IS pasiūlymo lango eilutėje „Prisegti dokumentai“ pateikti reikalaujami dokumentai ir užpildyta pasiūlymo forma, parengta pagal šių pirkimo sąlygų 1 priedą;

- **keramikos įrangos atitikimo techninėje specifikacijoje nurodytiems prekių parametrams deklaracija (Pirkimo sąlygų 4 priedas);**

- jungtinės veiklos sutarties skaitmeninė kopija (jeigu dalyvauja ūkio subjektų grupė);

....

....

Tiekėjas pateikė Pirkimo sąlygų priedą Nr. 1, tačiau kitų reikalaujamų dokumentų nepateikė.

Perkančioji organizacija paprašė tiekėjo pateikti trūkstamus dokumentus. Tiekėjui pateikus dokumentus, Perkančioji organizacija pripažino tiekėją laimėtoju.

Išvada

Perkančioji organizacija negalėjo suteikti tiekėjui galimybės papildyti pasiūlymą trūkstamais dokumentais, kurie yra esminiai vertinant, ar tiekėjo pasiūlymas atitinka Pirkimo sąlygų reikalavimus ir turėjo tokį pasiūlymą atmesti

Pažeista: VPĮ 45 str. 1 ir 3 d., bei VPĮ 17 str. 1 d. įtvirtinti skaidrumo ir lygiateisiškumo principai

Pavyzdys

Pažeidimas dėl tiekėjų pasiūlymų vertinimo

Pirkimo objektas – rekonstravimas bei modernizavimas ir priestato statyba.

Pirkimo sąlygose įtvirtinta, kad „Tiekėjas, pateikdamas pasiūlymą, turi siūlyti visą nurodytą prekių apimtį“.

Projekto vykdytojas, įvertinęs Pirkimo Laimėtojo pateiktą pasiūlymą, nustatė, kad pateiktas pasiūlymas iš dalies neatitiko Projekto vykdytojo nustatytų įrangos techninių parametrų, todėl po pasiūlymų pateikimo termino pabaigos prašė paaiškinti pasiūlymą. Pateiktus paaiškinimus ir patikslinimus Projekto vykdytojas priėmė kaip tinkamus ir pasiūlymą paskelbė laimėjusiu.

Taip pat vertinant Pirkimo Laimėtojo pasiūlymą CPVA, nustatyta, kad Pirkimo Laimėtojas nenurodė arba nurodė kitokius parametrus nei numatyta Projekto vykdytojo Pirkimo sąlygose, kurių Projekto vykdytojas, vertindamas tiekėjo pasiūlymą, nenustatė ir neprašė Pirkimo laimėtojo paaiškinti.

Išvada

Projekto vykdytojas, suteikdamas išskirtinę galimybę vienam tiekėjui po pasiūlymų pateikimo termino pabaigos pakeisti dalį pasiūlymo duomenų, kurie turėjo būti pateikti kartu su pasiūlymų, sudarė sąlygas dėl dalies reikalavimų neatitinkančiam pasiūlymui tapti juos atitinkančiu, taip pakeičiant pasiūlymą iš esmės.

Pažeista: VPĮ 45 str. 1 d. 1 p., 45 str. 3 d., 55 str. 9 d. nuostatos bei VPĮ 17 str. 1 d. įtvirtinti skaidrumo, lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principai

Pirkimo sutartis ir jos įgyvendinimas pagal joje numatytas sąlygas

Gera pirkimo sutartis

Atitinka pirkimo sąlygas ir skelbtą sutarties projektą

Jei su PD buvo skelbtas pirkimo sutarties projektas, jis nekeičiamas

Atitinka laimėtojo (galutinį) pasiūlymą

Įvertinamas pasiūlymų tikslinimas, jei toks buvo.

Sutarties sąlygos nediskriminuojančios, aiškios ir tikslios

Pusiausvyra tarp šalių teisių ir pareigų, vienodai suprantamos

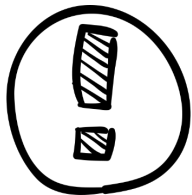
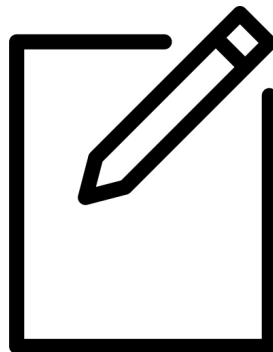

Pirkimo sutartis

VPĮ 87 str. 6 d.

Pirkimo sutartyje, kai ji sudaroma raštu, turi būti nustatyta:

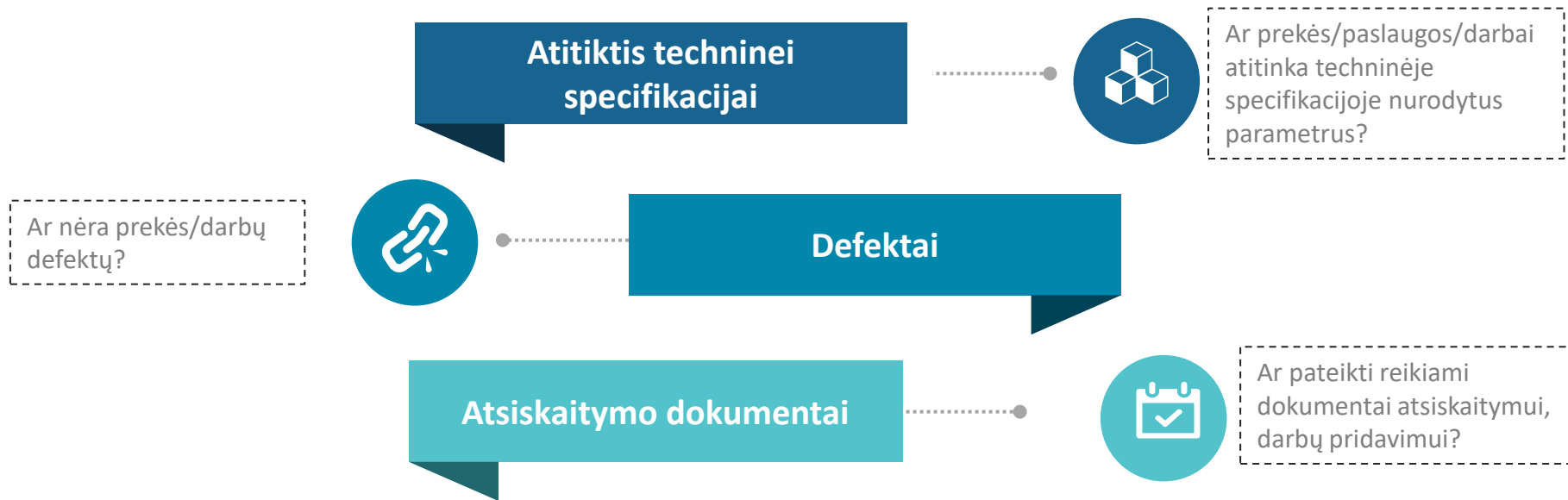
- 1) sutarties šalių teisės ir pareigos;
- 2) perkamos prekės, paslaugos ar darbai, preliminarus, o jeigu įmanoma, – tikslus jų kiekis;
- 3) kainodaros taisyklės, nustatytos pagal Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintą metodiką;
- 4) mokėjimo tvarka. Mokėjimo laikotarpiai turi atitikti Lietuvos Respublikos mokėjimų, atliekamų pagal komercines sutartis, vėlavimo prevencijos įstatymo 5 straipsnyje nustatytus reikalavimus;
- 5) sutarties prievolių įvykdymo terminai;
- 6) sutarties įvykdymo užtikrinimas;
- 7) sutarties peržiūros sąlygos ar pasirinkimo galimybės, jeigu tai numatoma;
- 8) ginčų sprendimo tvarka;
- 9) sutarties nutraukimo atvejai, įskaitant šio įstatymo 90 straipsnyje nurodytus atvejus, ir tvarka;
- 10) sutarties galiojimas;
- 11) subtiekejai, jeigu vykdant pirkimo sutartį jie pasitelkiami, ir jų keitimo tvarka;
- 12) perkančiosios organizacijos vadovo įsakymu (potvarkiu) skiriamas asmuo, atsakingas už sutarties vykdymą, sutarties ir pakeitimų paskelbimą pagal šio įstatymo 86 straipsnio 9 dalies nuostatas.

2017-06-28 Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymas Nr. 1S – 97 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ 21.4.3. ir 21.4.6. punktai

Pirkimo sutarties įvykdymas

Priimant pristatytas prekes, suteiktas paslaugas, ar atliktus darbus svarbu įvertinti

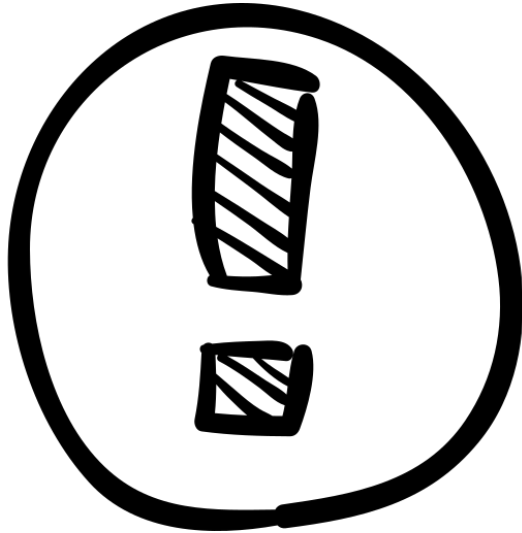
Sutarties kontrolė

- Sutarties vykdymo **savalaikės** PO kontrolės svarba
- Sutartis turi būti įgyvendinama pagal **sutartyje nustatytas sąlygas**, o ne pagal neformalius susitarimus
- Susitarimai turi būti įforminti **raštu** įgaliotų asmenų, jei tai sąlygoja sutarties keitimą
- Raštu – aiškiai išreikšta valia (atsakingi asmenys), atsekamumas (pvz. oficialus raštas, el. paštu, komunikavimo sistema JIRA)

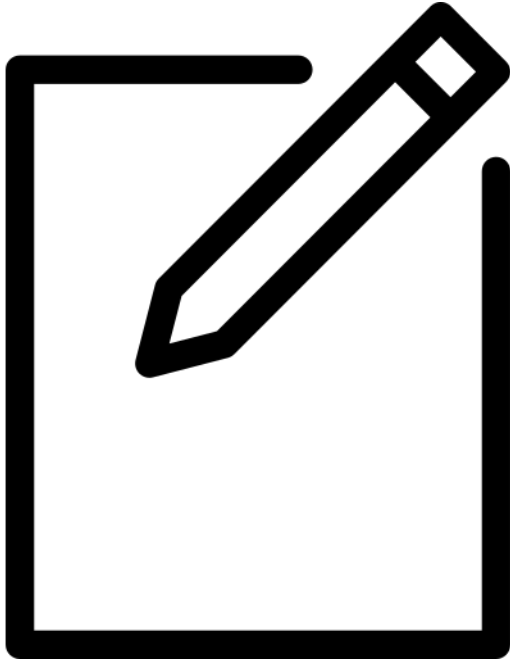

Rekomenduojame įvertinti:

- Terminą nustatyti dienomis arba mėnesiais, vengti konkrečių datų;
- Vykdyti darbus nuo Statybą leidžiančio dokumento (jei jis neišimtas iki pirkimo pradžios išimtiniais atvejais) išdavimo termino ar statybvietės perdavimo
- Sutarties terminas neturėtų būti lygus darbų atlikimo terminui
- Įsivertinti sezoniškumo įtaką suplanuotų darbų atlikimui
- Skelbimo apie pirkimą prioritetą prieš kitus PD
- Ydinga pirkti darbus be leidimo (būna koregavimo, po to reikia vertinti, ar nebuvo pakeistas objektas).

Iš anksto numatytas pakeitimas. VPĮ 89 str. 1d. 1p.

kai pakeitimas, **neatsižvelgiant į jo piniginę vertę:**

iš anksto buvo aiškiai, tiksliai ir **nedviprasmiškai suformuluotas PD** nustatant sutarties peržiūros, **įskaitant** kainos indeksavimą, atlyginimų darbuotojams peržiūrą, sąlygas ar pasirinkimo galimybes, įskaitant sutarties termino, perkamų kiekių, apimties, objekto pakeitimą.

PD **turi būti nurodyta** galimų pakeitimų ar pasirinkimo galimybių **apimtis, pobūdis ir aplinkybės**, kuriomis tai gali būti atliekama.

Neleidžiami tokie pakeitimai ar pasirinkimo galimybės, dėl kurių iš esmės pasikeistų pirkimo sutarties ar preliminariosios **sutarties pobūdis**.

Pirkimo sutartis

Rekomenduojama pirkimo dokumentuose ir sutartyje numatyti

SUSTABDYMA/ PRATĚSIMA

pristatymo/suteikimo/atlikimo termino pratęsimą, **visos** sutarties sustabdymo galimybes.

MODELIO KEITIMA

galimybę susidarius nenumatytoms aplinkybėms keisti perkamos įrangos modelį, su sąlyga, kad kitokio modelio įranga atitiks visus keliamus reikalavimus ir bus pristatyta už ne didesnę kainą nei numatyta sutartyje.

ATSISAKYMA, PAPILDOMUS ĮSIGIJIMUS

dėl nenumatytų aplinkybių, atsisakyti atskirų prekių, paslaugų ar darbų, ar mažinti prekių, paslaugų ar darbų kiekius ar apimtį. Būtina nurodyti aiškias kainodaros taisykles.

KAINOS PERSKAIČIAVIMA

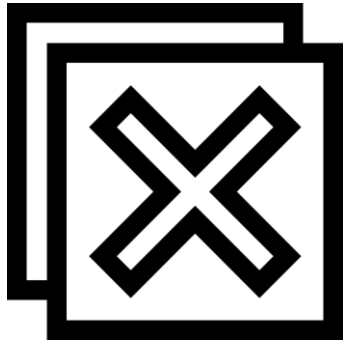
sutarties kainos/įkainio perskaičiavimą pagal bendrą kainų lygio kitimą ar prekių/paslaugų ar darbų grupių kainų pokyčius. Kainos/įkainio perskaičiavimą pasikeitus PVM dydžiui.

SUBRANGOVO/ SPECIALISTO KEITIMA

sąlygas ir tvarką dėl subrangovų / Specialisto keitimo (kaip bus vertinama kvalifikacija).

Iš anksto numatytas pakeitimas. Papildomos prekės/darbai, atsisakymas

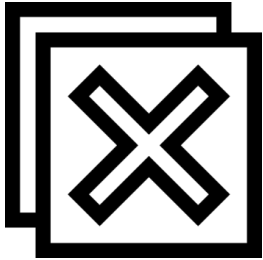

“Atsiradus ne nuo teikėjo priklausančioms aplinkybėms, galima **numatytas prekes/darbus keisti kitais**“.

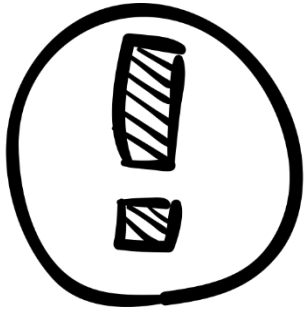

Turi būti įvardintos **konkrečios aplinkybės**, kurioms atsiradus tam tikros **konkrečios prekės/darbai** gali būti pakeistos kitomis konkrečiomis prekėmis/darbai, įsigyta papildomų prekių/darbų arba jų atsisakyta.

Iš anksto numatytas pakeitimas. Sutarties nuostatos

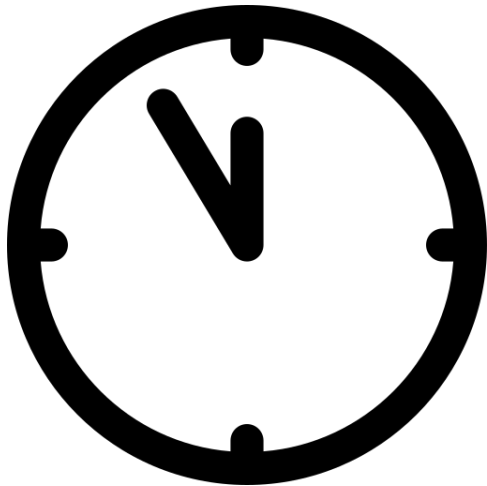

- „atsiradus ne nuo teikėjo priklausančioms aplinkybėms, galima numatytą darbą keisti kitu“
- „atsiradus nenumatytoms aplinkybėms, darbų vykdymas gali būti sustabdytas. Tokiu atveju rangovas turi teisę į darbų vykdymo terminų pratęsimą“
- „dėl nenumatytų aplinkybių sutarties vykdymo metu Rangovas gali keisti pasitelktą subrangovą kitu subrangovu. Toks pakeitimas įforminamas raštiškai“.

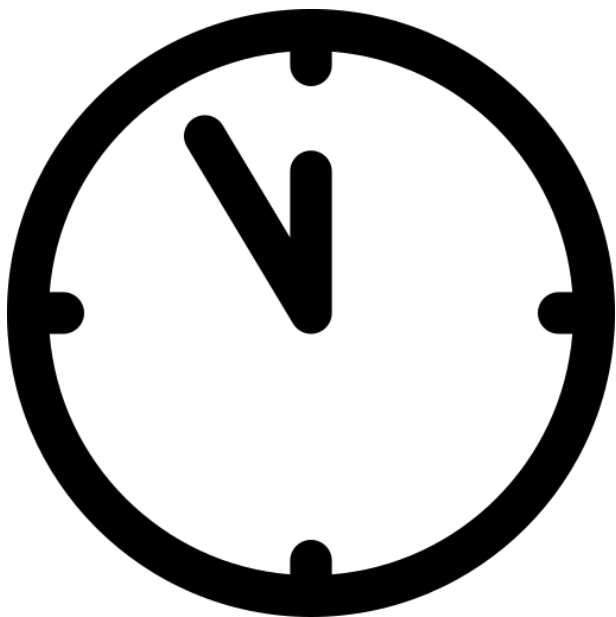
- ✓ Turi būti įvardintos **konkrečios aplinkybės**, kurioms atsiradus tam tikri, konkretūs darbai gali būti pakeisti kitais darbais (pavyzdžiui, ištaisius techninio projekto klaidas).
- ✓ Turi būti nurodytos **konkrečios aplinkybės**, kurioms atsiradus **visas** darbų vykdymas gali būti sustabdytas (pavyzdžiui, dėl perkančiajai organizacijai sustabdyto finansavimo).
- ✓ Turi būti **nustatytos aplinkybės**, kurioms atsiradus, subrangovas gali būti keičiamas kitu (pavyzdžiui, subrangovo bankroto atveju).

Iš anksto numatytas pakeitimas. Sutarties sustabdymas

„Esant svarbioms priežastims (siekiant nustatyti, ar iš tikrųjų buvo padarytos **esminės klaidos, pažeidimai**; taip pat jei užsakovas **negauna valstybės asignavimų**; buvo **priimti svarbūs sutarties vykdymui teisės aktų pakeitimai**; **ŠALYS** daugiau nei 30 kalendorinių dienų **neišsprendžia ginčo derybomis**; ir pan.), užsakovas turi teisę sustabdyti darbų ar **jų dalies atlikimą**, prieš tai suderindamas su vykdytoju stabdymo terminą, kuris **negali būti ilgesnis kaip 6 mėnesiai**).“

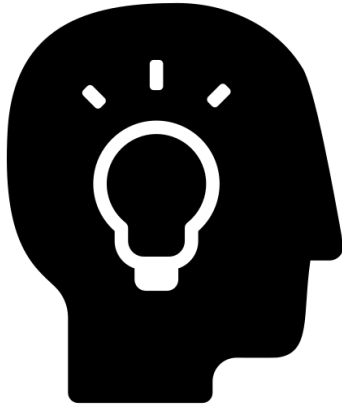
Iš anksto numatytas pakeitimas. Sutarties sustabdymas

„Sutarties galiojimo laikotarpiu teikėjui **nevykdant arba netinkamai vykdant Sutartį, Pirkėjas gali sustabdyti visų ar dalies savo įsipareigojimų pagal Sutartį vykdymą tol, kol teikėjas pašalins Sutarties vykdymo trūkumus** per Pirkėjo nustatytą terminą. Jei Paslaugų teikėjas per Pirkėjo nustatytą terminą trūkumų nepašalina, Pirkėjas turi teisę nutraukti Sutartį. **Atsiradus svarbioms priežastims, Pirkėjas turi teisę sustabdyti Sutarties vykdymą ir nesant viršuje numatytų aplinkybių**“.

Iš anksto numatytas pakeitimas. Sustabdymas

Sustabdymo aplinkybių pavyzdžiai:

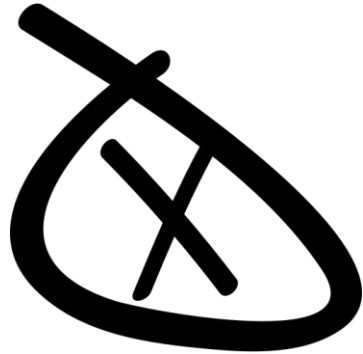

- papildomos projektavimo paslaugos (kai Darbai buvo perkami pagal TP), be kurių negalima užbaigti Sutarties;
- trečiųjų šalių įtaka;
- sustabdytas finansavimas arba trūksta finansavimo;

- papildomi archeologiniai tyrinėjimai, kurie nebuvo numatyti, bet kuriuos būtina atlikti;
- vėluojama perduoti dalį statyb vietės (rekonstruojamame pastate dar veikia įstaigos ir pan.);
- laiku neatlaisvinta Darbų vieta;
- bet koks nenumatomas gamtos jėgų veikimas, kurio joks patyręs rangovas nebūtų galėjęs tikėtis;
- fizinės kliūtys arba kitos nei klimatinės fizinės sąlygos, su kuriomis vykdant darbus susidurta Statyb vietėje, ir tų kliūčių ar sąlygų Rangovas nebūtų galėjęs pagrįstai numatyti.

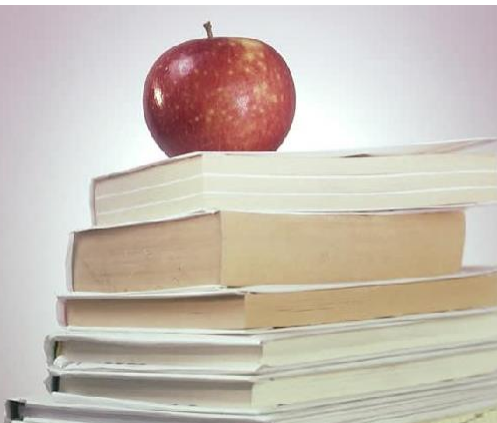
Iš anksto numatytas pakeitimas. Sutarties termino pratęsimas

Sutartis Sutarties galiojimo laikotarpiu gali būti pratęsta ir keičiama šioje Sutartyje ir Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 89 straipsnyje numatytais atvejais.

„Ne dėl tiekėjo kaltės, sutikus užsakovui ir sutarties šalių raštišku susitarimu, šalys gali pratęsti sutartį ne ilgesniam, kaip iki 1 mėn. laikotarpiui. Sutarties terminas gali būti pratęstas, jei dėl teisės aktų pasikeitimo“

Kokias problemas pastebime?

Paslaugų suteiki/prekių pristatymo termino pratęsimas ilgesniam terminui, nei numatyta sutartyje

Delspinigių netaikymas dėl pavėluotai suteiktų paslaugų

Pavyzdys

Sutarties vykdymas

Sutartyje nustatyta, kad pardavėjas įsipareigoja prekes pristatyti ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo Sutarties įsigaliojimo dienos, tačiau esant šalių susitarimui pristatymas gali būti pratęstas vieną kartą ne ilgesniam kaip 30 kalendorinių dienų terminui. Remiantis šiuo Sutarties punktu, Papildomu susitarimu prekių pristatymo terminas buvo pratęstas 30 (trisdešimčiai) kalendorinių dienų – iki 2016 m. gruodžio 10 d. (imtinai).

Iš pateiktų priėmimo-perdavimo aktų datų matoma, kad prekės buvo pristatytos vėliau, nei buvo numatyta Sutartyje ir Papildomame susitarime.

Sutartyje nustatyta, kad pardavėjas, praleidęs bet kurios pareigos įvykdymo terminą, moka 0,03 proc. delspinigių nuo prekių kainos už kiekvieną uždelstą dieną. Dokumentai dėl delspinigių skaičiavimo CPVA pateikti nebuvo.

Išvada

Pažeidimas buvo nustatytas dėl to, kad Perkančioji organizacija atliko esminės Sutarties sąlygos keitimą Sutarties vykdymo metu, dėl kurio Laimėtojai buvo sudarytos išskirtinės sąlygos, kurios nebuvo išviešintos ir žinomos Pirkimo metu visiems dalyviams, ir taip Sutarties ekonominė pusiausvyrą pasikeitė Laimėtojų naudai taip, kaip nebuvo numatyta Sutartyje.

Pavyzdys

Sutarties vykdymas

Buvo perkami aikštės rekonstrukcijos darbai. Rangos darbų atlikimo trukmė 8 mėn., be galimybės pratęsti.

Darbai prasidėjo rugsėjo mėn. ir buvo baigti liepos 1 d., t. y. per 10 mėn. Ilgesnis nei 2 mėn. vėlavimas buvo grindžiamas tuo, kad žiemą nebuvo galima vykdyti kai kurių darbų susijusių su dangų įrengimu.

Paaiškinimas dėl vėlavimo nėra pagrįstas, nes rangovas teikdamas pasiūlymą žinojo, kad dalis rangos darbų atlikimo termino tenka žiemos periodui, todėl turėjo tai įsivertinti.

Sutarties keitimas, pratęsiant darbų atlikimo terminą, buvo įvertintas, kaip esminis.

Išvada

Pažeidimas buvo nustatytas dėl esminės sutarties sąlygos pakeitimo, t. y. darbų atlikimo termino pratęsimo, kuri galėjo turėti įtakos kitų tiekėjų apsisprendimui dalyvauti pirkime.

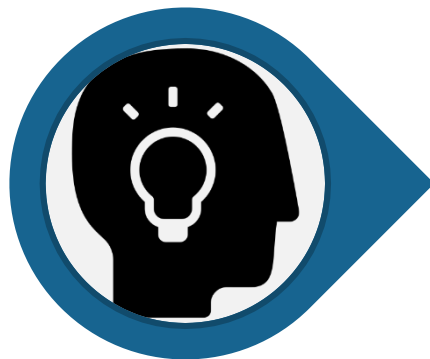
Kitos pirkimo sutarties keitimo galimybės

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

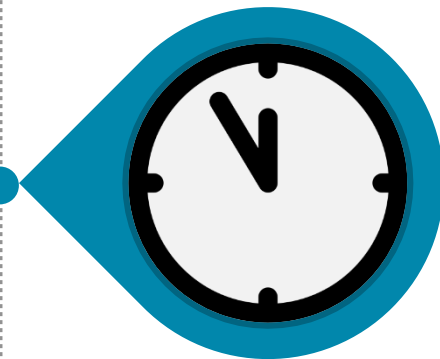

Sutarties galiojimo laikotarpiu GALIMI KEITIMAI

Neatliekant naujos pirkimo procedūros: tik Įstatymo numatytais atvejais

Atliekant naują pirkimo procedūrą – nesant Įstatyme numatytų pagrindų

6 atvejai

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Papildomų prekių, paslaugų, darbų įsigijimas VPĮ 89 str. 1 d. 2 p.

kai prireikia **iš to paties tiekėjo** pirkti **papildomų** darbų, paslaugų ar prekių, kurie **nebuvo** įtraukti į pirminį pirkimą, kai yra **visos šios sąlygos kartu:**

tiekėjo pakeitimas **negalimas dėl ekonominių ar techninių priežasčių**, tokių kaip pagal pirminį pirkimą įsigytos įrangos, paslaugų ar įrenginių pakeičiamumo ir sąveikumo reikalavimų užtikrinimas, ir **dėl to, kad perkančiajai organizacijai sukeltų didelių nepatogumų ar nemažą išlaidų dubliavimą;**

atskiro pakeitimo vertė **neviršija 50 %** pradinės pirkimo sutarties vertės

o **bendra atskirų** pakeitimų pagal šį punktą vertė – **neviršija 100 %** pradinės pirkimo sutarties vertės.

Tokiais pakeitimais **negali būti** siekiama išvengti šiame įstatyme pirkimui nustatytos tvarkos taikymo.

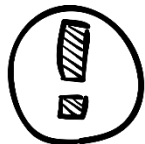
Papildomiems
darbams, paslaugoms
ar prekėms

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Pakeitimas dėl nenumatytų aplinkybių VPĮ 89 str. 1 d. 3 p.

kai pakeitimo būtinybė atsirado **dėl aplinkybių**, kurių protinga ir apdairi PO negalėjo numatyti, ir kai kartu yra šios sąlygos:

pakeitimas **iš esmės nepakeičia** sutarties pobūdžio;

atsiro pakeitimo vertė **neviršija 50 %** pradinės pirkimo sutarties vertės

o **bendra** sutarties vertės. **atskirų** pakeitimų pagal šį punktą vertė – **neviršija 100 %** pradinės pirkimo

Tokiais pakeitimais **negali būti** siekiama išvengti šiame įstatyme pirkimui nustatytos tvarkos taikymo.

Nenumatytos aplinkybės reiškia aplinkybes, kurių nebuvo įmanoma nuspėti, nepaisant to, kad Užsakovas paqrjstai apdairiai rengėsi pradiniam sutarties skyrimui, atsižvelgdamas į (i) visas jo turimas priemones, (ii) konkretaus projekto pobūdį ir charakteristikas, (iii) gerąją praktiką atitinkamoje srityje ir (iv) poreikį užtikrinti tinkamą panaudotų išteklių ir numatomos sutarties vertės santykį rengiantis jos skyrimui.

Taikoma dėl atsisakymo, techninės specifikacijos pakeitimo, papildomų darbų ar kt.

Sutarties šalies pakeitimas VPĮ 89 str. 1 d. 4 p.

kai sutarties šalis, su kuria PO sudarė sutartį, pakeičiama nauja sutarties šalimi dėl bent vienos iš šių priežasčių:

įgyvendinant **PD iš anksto** nedviprasmiškai, laikantis šios dalies 1 punkte nustatytų reikalavimų, suformuluotą sutarties peržiūros sąlygą ar pasirinkimo galimybę;

dėl pradinio tiekėjo reorganizavimo, likvidavimo, restruktūrizavimo ar bankroto procedūros **naujas tiekėjas, atitinkantis anksčiau PD nustatytus kvalifikacinius reikalavimus**, visiškai arba iš dalies perima pradinio tiekėjo teises ir pareigas. Toks tiekėjo pakeitimas negali lemti kitų esminių sutarties pakeitimų ir taip negali būti siekiama išvengti šio įstatymo taikymo;

kai pati **PO prisiima tiekėjo įsipareigojimus dėl subtiekjų**. Toks sutarties pakeitimas galimas, jeigu **PD buvo nustatyta tiesioginio atsiskaitymo** su subtiekjais galimybė

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Neesminis pakeitimas VPJ 89 str. 1 d. 5 p.

kai pakeitimas, neatsižvelgiant į jo vertę, nėra esminis. Esminiu laikoma:

Pakeitimu pakeičiamas sutarties bendrasis pobūdis.

Kai tenkinama bent viena iš šių sąlygų:

pakeitimu nustatoma **nauja sąlyga**, kurią įtraukus į pradinį pirkimą **būtų galima priimti kitų** kandidatų paraiškų, dalyvių pasiūlymų ar **pirkimas sudomintų** daugiau tiekėjų;

dėl pakeitimo **ekonominė sutarties pusiausvyrą** pasikeičia tiekėjo, su kuriuo sudaryta ši sutartis, naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje;

dėl pakeitimo **labai padidėja** pirkimo sutarties **apimtis**;

kai tiekėją, su kuriuo sudaryta sutartis, pakeičia naujas tiekėjas dėl kitų priežasčių, negu šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytos priežastys.

**Sios keturios sąlygos
nevertinamos,
atliekant anksčiau
nurodytus
pakeitimus**

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

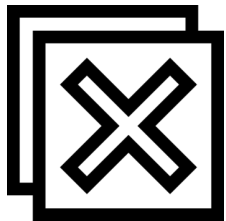

VPĮ 89 str. 4 d. 2 p. – kokie tai atvejai? (3)

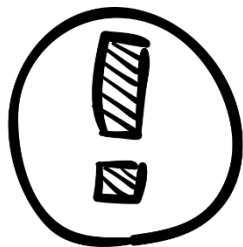
Rangos sutartyje numatytos sąlygos susijusios su delspiningiais:

Rangos sutartyje ir įvykusio pirkimo sąlygose numatyta skaičiuoti delspinigių už darbų vėlavimą

Jeigu rangovui vėluojant, kai vėluojama dėl rangovo kaltės, netaikomi rangos sutartyje numatyti delspinigių, tai laikoma, kad ekonominė pirkimo sutarties pusiausvyra pasikeičia rangovo naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje ir **toks pakeitimas yra esminis, kuris galėjo turėti įtakos kitų rangovų apsisprendimui dalyvauti pirkime.**

VPĮ 89 str. 4 d. 3 p. – kokie tai atvejai? (4)

3. kai dėl pakeitimo **labai padidėja sutarties apimtis**. Ši nuostata yra **vertinamoji**, kurios prasmė priklauso nuo vykdomos sutarties pobūdžio, todėl pateikti vieną bendrą apibrėžimą arba nurodyti tikslų procentą, kuris reikštų, kad sutarties apimtis labai padidėjo / ženkliai išsiplėtė, šiuo atveju yra neįmanoma, kadangi **kiekvieną konkrečios galiojančios sutarties keitimo atveju pirkimo vykdytojas turi vertinti** ir nustatyti, **ar atlikus pakeitimą, sutarties apimtis labai padidės**, pavyzdžiui, **statomas naujas mokyklos pastatas**. **Sprendimas pastatyti dar vieną – būtų esminis pakeitimas, dėl kurio sutarties apimtis labai padidėtų**. Pažymėtina, kad sutarties pakeitimas gali apimti kiekybinį sutarties išplėtimą (daugiau prekių, paslaugų ar darbų, nei tų, kurie buvo nurodyti pradinėje sutartyje) arba kokybinį sutarties išplėtimą (skirtingos kokybės prekės, paslaugos ar darbai, nei nurodyti pradinėje sutartyje);

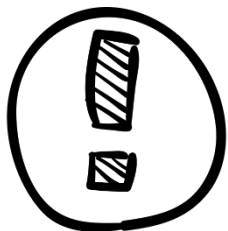
VPT pirkimo sutarčių keitimo gairės

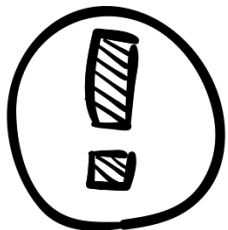
Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Sutarties pobūdis. Labai padidėjusi apimtis

Sąlyga, kad **negali būti pakeičiamas sutarties pobūdis**, turėtų būti suprantama taip, kad: prekės, paslaugos ar darbai, kuriuos numatoma pirkti, **negali būti pakeičiami skirtingais dalykais** arba **negali būti iš esmės pakeičiama pirkimo rūšis**. Pavyzdžiui, jeigu pagal sudarytą pirkimo sutartį perkamos šiukšliavežės, o keičiant sutartį ketinama įsigyti lengvųjų automobilių arba darbo drabužių, tai jau būtų laikoma sutarties pobūdžio pakeitimu.

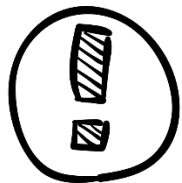
Sąlygos dėl **labai padidėjusios** pirkimo sutarties **apimties** praktinis pavyzdys galėtų būti atvejis, kai statoma atominė elektrinė ir pakeitimu nusprendžiama pastatyti dar vieną.

1,3,6
atvejais

5
atveju

VPĮ 89 str. 2 d. 2 p. nedidelis pakeitimas – 10 ir 15 proc. taisyklė

Pirkimo sutartis gali būti keičiama, nors ir nėra 89 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose nurodytų aplinkybių, tačiau yra visos šios sąlygos kartu:

bendra atskirų pakeitimų pagal šį punktą vertė **neviršija atitinkamų tarptautinio pirkimo vertės ribų**

bendra atskirų pakeitimų pagal šį punktą vertė **neviršija:**

- prekių ar paslaugų pirkimo atveju - 10 % pradinės sutarties vertės
- darbų pirkimo atveju - 15 % pradinės sutarties vertės

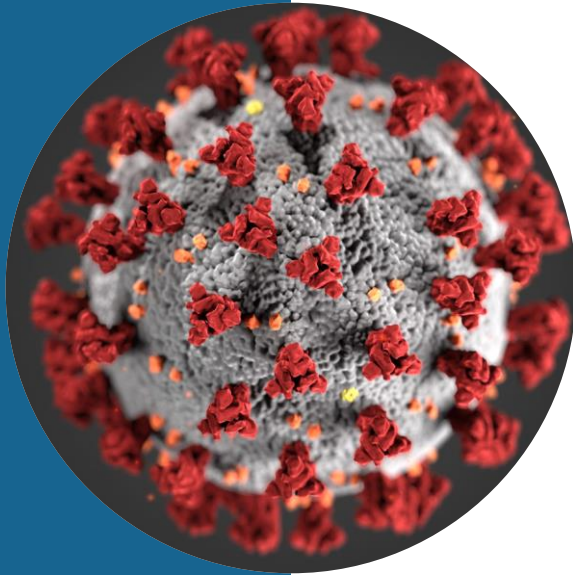

pakeitimu **iš esmės nepakeičiamas** sutarties pobūdis.

Taikoma dėl atsisakymo, techninės specifikacijos pakeitimo, papildomų įsigijimų ar kt.

COVID- 19 laikotarpiu atliekami sutarčių keitimai

Paskelbta pandemija ir karantinas savaime nėra priežastis keisti sutarties vykdymo sąlygas

Jei pirkimą vykdysite dabar, aptarkite atskirai sąlygas dėl sutarčių keitimų karantino paskelbimo metu (terminų keitimą, papildomus terminus, apmokėjimo sąlygas, prekių keitimą į kitas atvejus, specialistų keitimą (jei buvo tikrinama teisė verstis veikla)

Be įrodymų, joks sutarties keitimas, negali būti pagrįstas. *Force majeure* (nenugalimos jėgos) aplinkybes **VISADA** reikia įrodyti pagal CK 6.212 ir LR Vyriausybės 1996-07-15 nutarimą Nr. 840

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Dažniausiai daromos klaidos

